

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 1951 No. 75

Overgelegd aan de Staten-Generaal door de Minister
van Buitenlandse Zaken

A. TITEL

*Verdrag van Genève betreffende de bescherming van burgers
in oorlogstijd, van 12 Augustus 1949*

B. TEKST

De Engelse en Franse tekst van het Verdrag is afgedrukt in uitgave no. 24 van het Ministerie van Buitenlandse Zaken: „Diplomatieke Conferentie voor de nieuwe Rode Kruis Verdragen, Genève, 21 April—12 Augustus 1949”, bl. 314 e.v. (Staatsdrukkerij- en Uitgeverijbedrijf, 's-Gravenhage, Januari 1951)

C. VERTALING

**Verdrag van Genève betreffende de bescherming van burgers
in oorlogstijd, van 12 Augustus 1949**

De ondergetekenden, Gevolmachtigden van de Regeringen, vertegenwoordigd op de Diplomatieke Conferentie welke te Genève van 21 April tot 12 Augustus 1949 is bijeengekomen voor het opstellen van een Verdrag voor de bescherming van burgers in oorlogstijd, zijn het volgende overgekomen:

TITEL I

Algemene bepalingen

Artikel 1

De Hoge Verdragssluitende Partijen verbinden zich dit Verdrag onder alle omstandigheden te eerbiedigen en te doen eerbiedigen.

Artikel 2

Onverminderd de bepalingen welke reeds in tijd van vrede in werking moeten treden, is dit Verdrag van toepassing ingeval een

oorlog is verklaard of bij ieder ander gewapend conflict dat ontstaat tussen twee of meer der Hoge Verdragsluitende Partijen, zelfs indien de oorlogstoestand door één der Partijen niet wordt erkend.

Het Verdrag is eveneens van toepassing in alle gevallen van gehele of gedeeltelijke bezetting van het grondgebied van een Hoge Verdragsluitende Partij, zelfs indien deze bezetting geen gewapende tegenstand ontmoet.

Indien één der in conflict zijnde Mogendheden geen partij is bij dit Verdrag, blijven de Mogendheden die wel partij zijn, niettemin in haar onderlinge betrekkingen hierdoor gebonden. Bovendien zullen zij door het Verdrag gebonden zijn ten opzichte van bedoelde Mogendheid, indien deze de bepalingen daarvan aanvaardt en toepast.

Artikel 3

In geval van een gewapend conflict op het grondgebied van één der Hoge Verdragsluitende Partijen, hetwelk geen internationaal karakter draagt, is ieder der Partijen bij het conflict gehouden ten minste de volgende bepalingen toe te passen:

1. Personen die niet rechtstreeks aan de vijandelikheden deelnemen, met inbegrip van personeel van strijdkrachten dat de wapens heeft nedergelegd, en zij die buiten gevecht zijn gesteld door ziekte, verwonding, gevangenschap of enige andere oorzaak, moeten onder alle omstandigheden menslievend worden behandeld, zonder enig voor hen nadelig onderscheid, gegrond op ras, huidkleur, godsdienst of geloof, geslacht, geboorte of maatschappelijke welstand of enig ander soortgelijk criterium.

Te dien einde zijn en blijven te allen tijde en overal ten aanzien van bovengenoemde personen verboden:

- a. aanslag op het leven en lichamelijke geweldpleging, in het bijzonder het doden op welke wijze ook, verminking, wrede behandeling en marteling;
- b. het nemen van gijzelaars;
- c. aanranding van de persoonlijke waardigheid, in het bijzonder vernederende en ontterende behandeling;
- d. het uitspreken en tenuitvoerleggen van vonnissen zonder voorafgaande berechting door een op regelmatige wijze samengesteld gerecht dat alle gerechtelijke waarborgen biedt, door de beschaafde volken als onmisbaar erkend.

2. De gewonden en zieken moeten worden verzameld en verzorgd.

Een onpartijdige humanitaire organisatie, zoals het Internationale Comité van het Rode Kruis, kan haar diensten aan de Partijen bij het conflict aanbieden.

De Partijen bij het conflict zullen er verder naar streven door middel van bijzondere overeenkomsten de andere of een deel der andere bepalingen van dit Verdrag van kracht te doen worden.

De toepassing van bovenstaande bepalingen zal niet van invloed zijn op de juridische status van de Partijen bij het conflict.

Artikel 4

Dit Verdrag beschermt personen die, op welk tijdstip en op welke wijze ook, in geval van een conflict of bezetting, zich in de macht bevinden van een Partij bij het conflict of van een bezettende Mogendheid, van welke zij geen onderdanen zijn.

Onderdanen van een Staat die niet gebonden is door het Verdrag, worden hierdoor niet beschermd. Onderdanen van een onzijdige Staat, die zich bevinden op het grondgebied van een oorlogvoerende Staat, en onderdanen van een mede-oorlogvoerende Staat worden niet als beschermde personen beschouwd zolang de Staat van welke zij onderdanen zijn, een normale diplomatieke vertegenwoordiging heeft bij de Staat in wiens macht zij zich bevinden.

Echter bestrijken de bepalingen van Titel II, wat haar toepassing betreft, een ruimer terrein, zoals omschreven in artikel 13.

Personen, beschermd door het Verdrag van Genève voor de verbetering van het lot der gewonden en zieken, zich bevindende bij de strijdkrachten te velde, van 12 Augustus 1949, of door het Verdrag van Genève voor de verbetering van het lot der gewonden, zieken en schipbreukelingen van de strijdkrachten ter zee, van 12 Augustus 1949, of door het Verdrag van Genève betreffende de behandeling van krijgsgevangenen, van 12 Augustus 1949, worden niet beschouwd als beschermde personen in de zin van dit Verdrag.

Artikel 5

Indien, op het grondgebied van een Partij bij het conflict, deze Partij ernstige redenen heeft om een bepaald door dit Verdrag beschermd persoon te verdenken van handelingen, schadelijk voor de veiligheid van de Staat, of indien vaststaat, dat hij zodanige handelingen pleegt, zal deze persoon geen aanspraak kunnen maken op de rechten en voorrechten krachtens dit Verdrag, welke, indien hij deze zou genieten, nadeel zouden kunnen berokkenen aan de veiligheid van de Staat.

Indien, in bezet gebied, een bepaald beschermd persoon in bewaring wordt gesteld als spion of saboteur, dan wel omdat hij onder gegronde verdenking staat van een voor de veiligheid van de bezettende Mogendheid schadelijke handeling, zal die persoon, in de gevallen waarin de militaire veiligheid zulks gebiedend vereist, worden geacht het recht zich met anderen in verbinding te stellen, als bedoeld in dit Verdrag, te hebben verbeurd.

In elk dezer gevallen moeten de in de voorgaande leden bedoelde personen niettemin menslievend worden behandeld en, bij vervolging, mag hun het recht op een rechtvaardige en regelmatige berechting, als voorgeschreven in dit Verdrag, niet worden onthouden. Zij moeten voorts de volledige rechten en voorrechten van een beschermd persoon, in de zin van dit Verdrag, herkrijgen zodra zulks verenigbaar is met de veiligheid van de Staat of van de bezettende Mogendheid, al naar het geval ligt.

Artikel 6

Dit Verdrag vindt toepassing van het begin af van ieder conflict of iedere bezetting, als bedoeld in artikel 2.

Op het grondgebied van de Partijen bij het conflict houdt de toepassing van dit Verdrag op bij de algemene beëindiging van de militaire operaties.

In bezet gebied houdt de toepassing van dit Verdrag op één jaar na de algemene beëindiging van de militaire operaties; niettemin is de bezettende Mogendheid voor de duur van de bezetting — voor zover die Mogendheid de regeringsbevoegdheden in het betrokken gebied uitoefent — gebonden door de bepalingen van de volgende artikelen van dit Verdrag: 1 tot 12, 27, 29 tot 34, 47, 49, 51, 52, 53, 59, 61 tot 77, en 143.

Beschermde personen wier invrijheidstelling, repatriëring of nieuwe vestiging plaats vinden na die termijnen, blijven in afwachting daarvan de voordelen van dit Verdrag genieten.

Artikel 7

Onverminderd de overeenkomsten, uitdrukkelijk voorzien in de artikelen 11, 14, 15, 17, 36, 108, 109, 132, 133 en 149, kunnen de Hoge Verdrag sluitende Partijen andere bijzondere overeenkomsten sluiten betreffende alle aangelegenheden waarvoor zij afzonderlijke regelingen wenselijk achten. Geen bijzondere overeenkomst mag de positie van beschermde personen, zoals in dit Verdrag geregeld, ongunstig beïnvloeden, noch de rechten welke dit hun toekent, beperken.

Beschermde personen zullen de voordelen van zodanige overeenkomsten blijven genieten zolang het Verdrag op hen van toepassing is, tenzij uitdrukkelijk het tegendeel is bepaald in bovenbedoelde of nadien gesloten overeenkomsten, dan wel gunstiger maatregelen door één der Partijen bij het conflict ten aanzien van hen zijn genomen.

Artikel 8

Beschermde personen mogen onder geen enkele omstandigheid geheel of gedeeltelijk afstand doen van de rechten welke dit Verdrag en eventueel de bijzondere overeenkomsten, bedoeld in het voorgaand artikel, hun waarborgen.

Artikel 9

Dit Verdrag zal worden toegepast met de medewerking en onder het toezicht van de beschermende Mogendheden die belast zijn met het behartigen van de belangen van de Partijen bij het conflict. Te dien einde kunnen de beschermende Mogendheden, naast haar diplomatiek of consulaire personeel, gedelegeerden benoemen uit haar eigen onderdanen of uit die van andere onzijdige Mogendheden. De be-

noeming van deze gedelegeerden moet worden onderworpen aan de goedkeuring van de Mogendheid bij welke zij hun taak zullen vervullen.

De Partijen bij het conflict zullen zo veel mogelijk de taak van de vertegenwoordigers of gedelegeerden van de beschermende Mogendheden vergemakkelijken.

De vertegenwoordigers of gedelegeerden van de beschermende Mogendheden mogen in geen geval de grenzen van de hun krachtens dit Verdrag opgedragen taak overschrijden; zij moeten in het bijzonder rekening houden met de gebiedende eisen van veiligheid van de Staat bij welke zij hun taak vervullen.

Artikel 10

De bepalingen van dit Verdrag vormen geen belemmering voor de menslievende werkzaamheden welke, met toestemming van de betrokken Partijen bij het conflict, het Internationale Comité van het Rode Kruis of enige andere onpartijdige humanitaire organisatie op zich neemt voor de bescherming van burgers en voor aan hen te verlenen hulp.

Artikel 11

De Hoge Verdragsluitende Partijen kunnen te allen tijde overeenkomen de taak welke krachtens dit Verdrag op de beschermende Mogendheden rust, toe te vertrouwen aan een organisatie die alle waarborgen van onpartijdigheid en doeltreffendheid biedt.

Indien beschermde personen, om welke reden ook, niet of niet meer de voordelen genieten van de werkzaamheden van een beschermende Mogendheid of van een organisatie, aangewezen overeenkomstig het eerste lid, moet de gevangenhoudende Mogendheid een onzijdige Staat of een organisatie, als bovenbedoeld, verzoeken de taak op zich te nemen, welke krachtens dit Verdrag rust op door de Partijen bij het conflict aangewezen beschermende Mogendheden.

Indien op deze wijze niet in de bescherming kan worden voorzien, moet de gevangenhoudende Mogendheid een humanitaire organisatie, zoals het Internationale Comité van het Rode Kruis, verzoeken de menslievende taak, anders krachtens dit Verdrag door beschermende Mogendheden uitgeoefend, op zich te nemen, dan wel, behoudens de bepalingen van dit artikel, het aanbod van de diensten door een zodanige organisatie aanvaarden.

Iedere onzijdige Mogendheid of iedere organisatie die door de belanghebbende Mogendheid wordt aangezocht dan wel zich met het bovenbedoeld oogmerk aanbiedt, moet zich bij haar optreden bewust blijven van haar verantwoordelijkheid ten opzichte van de Partij bij het conflict, tot welke de door dit Verdrag beschermde personen behoren, en moet voldoende waarborgen bieden, dat zij in staat is de betreffende taak op zich te nemen en deze op onpartijdige wijze uit te voeren.

Van de voorgaande bepalingen mag niet worden afgeweken bij bijzondere overeenkomst tussen Mogendheden van welke zich één ten gevolge van het verloop der krijsverrichtingen, zelfs tijdelijk, ten opzichte van de andere Mogendheid of haar bondgenoten in haar vrijheid van onderhandelen beperkt ziet, in het bijzonder ingeval het grondgebied van eerstbedoelde Mogendheid, of een belangrijk gedeelte daarvan, is bezet.

Waar in dit Verdrag wordt gesproken van een beschermende Mogendheid, wordt daaronder begrepen een vervangende organisatie in de zin van dit artikel.

De bepalingen van dit artikel hebben bovendien betrekking op en worden overeenkomstig toegepast in alle gevallen waarin onderdanen van een onzijdige Staat zich in een bezet gebied of op het grondgebied van een oorlogvoerende Staat bevinden, terwijl de Staat van welke zij onderdanen zijn, bij deze geen normale diplomatieke vertegenwoordiging heeft.

Artikel 12

In alle gevallen waarin zij zulks in het belang van de beschermde personen raadzaam achten, in het bijzonder bij meningsverschil tussen de Partijen bij het conflict over de toepassing of uitlegging van de bepalingen van dit Verdrag, zullen de beschermende Mogendheden haar goede diensten verlenen tot oplossing van het geschil.

Te dien einde kan ieder der beschermende Mogendheden, op uitnodiging van één Partij of op eigen initiatief, aan de Partijen bij het conflict een bijeenkomst voorstellen van haar vertegenwoordigers, in het bijzonder van de autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor beschermde personen, eventueel op passend gekozen onzijdig gebied. De Partijen bij het conflict zijn gehouden gevolg te geven aan de voorstellen welke haar tot dit doel worden gedaan. De beschermende Mogendheden kunnen, zo nodig, de Partijen bij het conflict voorstellen de benoeming van een bepaald persoon, behorend tot een onzijdige Mogendheid of afgevaardigd door het Internationale Comité van het Rode Kruis, die zal worden uitgenodigd aan een zodanige bijeenkomst deel te nemen, goed te keuren.

TITEL II

Algemene bescherming der bevolkingen tegen bepaalde gevolgen van de oorlog

Artikel 13

De bepalingen van deze Titel zijn van toepassing op het geheel der bevolkingen van de bij een conflict betrokken landen, zonder enig voor haar nadelig onderscheid, in het bijzonder gegrond op ras, nationaliteit, godsdienst of politieke overtuiging, en hebben ten doel het door de oorlog veroorzaakt lijden te verzachten.

Artikel 14

In tijd van vrede kunnen de Hoge Verdragsluitende Partijen en, na het uitbreken der vijandelijkheden, de Partijen bij het conflict, op haar eigen grondgebied en, zo nodig, in bezet gebied, hospitalisatie- en veiligheidsgebieden en -plaatsen instellen, zodanig ingericht, dat zij aan gewonden, zieken, gebrekkigen, ouden van dagen, kinderen beneden vijftien jaar, zwangere vrouwen en moeders van kinderen beneden zeven jaar bescherming bieden tegen het oorlogsgeweld.

Bij het uitbreken van een conflict en tijdens de vijandelijkheden kunnen de betrokken Partijen overeenkomsten sluiten tot erkenning van de gebieden en plaatsen welke zij hebben ingesteld. Zij kunnen te dien einde de bepalingen, opgenomen in de ontwerp-overeenkomst welke als bijlage aan dit Verdrag is gehecht, in werking doen treden, eventueel met de wijzigingen welke zij nodig mochten achten.

De beschermende Mogendheden en het Internationale Comité van het Rode Kruis worden uitgenodigd hun goede diensten te verlenen om de instelling en erkenning van deze hospitalisatie- en veiligheidsgebieden en -plaatsen te vergemakkelijken.

Artikel 15

Iedere Partij bij het conflict kan, hetzij rechtstreeks, hetzij door tussenkomst van een onzijdige Staat of van een humanitaire organisatie, aan de tegenpartij voorstellen om in streken waar gevechten plaats vinden, geneutraliseerde gebieden in te stellen, welke ten doel hebben aan de volgende personen, zonder enig onderscheid, bescherming te bieden tegen het oorlogsgeweld:

- a. gewonden en zieken, zowel strijders als niet-strijders;
- b. burgers die niet aan de vijandelijkheden deelnemen en die, gedurende hun verblijf in die gebieden, geen arbeid verrichten, welke een militair karakter draagt.

Wanneer de betrokken Partijen overeenstemming hebben bereikt ten aanzien van de aardrijkskundige ligging, het beheer, de voedselvoorziening en de contrôle van het beoogde geneutraliseerd gebied, zal een schriftelijke overeenkomst worden opgesteld en ondertekend door de vertegenwoordigers van de Partijen bij het conflict. In deze overeenkomst zullen de aanvang en de duur van de neutralisatie van het gebied worden vastgesteld.

Artikel 16

De gewonden en zieken, evenals de gebrekkigen en de zwangere vrouwen, moeten in het bijzonder worden beschermd en ontzien.

Voor zover de militaire vereisten zulks toelaten, zal iedere Partij bij het conflict het nemen van maatregelen vergemakkelijken om de doden en gewonden op te zoeken, de schipbreukelingen en andere personen die aan ernstig gevaar blootstaan, te hulp te komen en hen te beschermen tegen plundering en slechte behandeling.

Artikel 17

De Partijen bij het conflict zullen streven naar het sluiten van plaatselijke overeenkomsten voor de evacuatie van gewonden, zieken, gebrekkigen, ouden van dagen, kinderen en kraamvrouwen uit belegerde of omsingelde gebieden, alsmede voor het doorlaten van geestelijken van alle gezindten, van geneeskundig personeel en van geneeskundig materieel, bestemd voor die gebieden.

Artikel 18

Burgerziekeninrichtingen, ingericht voor de verzorging van de gewonden, zieken, gebrekkigen en kraamvrouwen, mogen onder geen omstandigheid het doelwit van aanvallen zijn, doch moeten te allen tijde worden ontzien en beschermd door de Partijen bij het conflict.

Staten die Partij zijn bij een conflict, moeten alle burgerziekeninrichtingen voorzien van een bewijsstuk waaruit blijkt, dat zij burgerziekeninrichtingen zijn en dat de in gebruik zijnde gebouwen niet worden aangewend voor doeleinden welke deze inrichtingen zouden kunnen beroven van de bescherming overeenkomstig artikel 19.

Burgerziekeninrichtingen zullen worden aangeduid door middel van het embleem, bedoeld in artikel 38 van het Verdrag van Genève voor de verbetering van het lot der gewonden en zieken, zich bevindende bij de strijdkrachten te velde, van 12 Augustus 1949, doch uitsluitend indien zij daartoe door de Staat zijn gemachtigd.

De Partijen bij het conflict zullen, voor zover de militaire vereisten zulks toelaten, de nodige maatregelen nemen om de kentekenen waardoor de burgerziekeninrichtingen worden aangeduid, duidelijk zichtbaar te maken voor de vijandelijke strijdkrachten te land, in de lucht en ter zee, ten einde iedere mogelijkheid van een vijandelijke aanval te voorkomen.

Mèt het oog op de gevaren waaraan ziekeninrichtingen zijn blootgesteld indien zij dicht bij militaire objecten zijn gelegen, verdient het aanbeveling, dat deze inrichtingen zo ver mogelijk van zodanige objecten verwijderd zijn.

Artikel 19

De bescherming waarop burgerziekeninrichtingen recht hebben, zal niet eindigen, tenzij daarvan, buiten haar menslievende taak, gebruik wordt gemaakt voor het plegen van voor de vijand schadelijke handelingen. De bescherming zal echter eerst eindigen na een sommatie waarbij, in alle daarvoor in aanmerking komende gevallen, een redelijke termijn is gesteld en waaraan geen gevolg is gegeven.

Het feit, dat zieke of gewonde leden van de gewapende macht in deze inrichtingen worden verpleegd, of dat daarin aan deze strijders ontnomen draagbare wapens en munitie welke nog niet aan de bevoegde tak van dienst zijn afgeleverd, aanwezig zijn, zal niet worden beschouwd als een voor de vijand schadelijke handeling.

Artikel 20

Het vaste personeel, uitsluitend belast met het werk in en het beheer van burgerziekeninrichtingen, met inbegrip van het personeel, belast met het opzoeken, verzamelen, vervoeren en behandelen van gewonde en zieke burgers, van gebrekkigen en kraamvrouwen, moet worden ontzien en beschermd.

In bezet gebied en in gebieden waar militaire operaties plaats vinden, zal dit personeel zich kenbaar maken door middel van een identiteitskaart welke de hoedanigheid van de houder vermeldt en voorzien is van diens fotografie en van het droogstempel van de bevoegde autoriteit, en bovendien door middel van een gestempelde en tegen vocht bestand zijnde armband, welke het bij het verrichten van zijn werkzaamheden om de linkerarm zal dragen. Deze armband zal worden verstrekt door de Staat en voorzien zijn van het embleem, bedoeld in artikel 38 van het Verdrag van Genève voor de verbetering van het lot der gewonden en zieken, zich bevindende bij de strijdkrachten te velde, van 12 Augustus 1949.

Ander personeel, belast met het werk in en het beheer van burgerziekeninrichtingen, heeft het recht, bij het verrichten van zijn werkzaamheden, te worden ontzien en beschermd en de armband te dragen, zoals bepaald en op de voorwaarden vervat in dit artikel. De identiteitskaart zal de werkzaamheden vermelden, welke hun zijn opgedragen.

De directie van iedere ziekeninrichting zal te allen tijde een dagelijks bijgehouden lijst van haar personeel ter beschikking houden van de bevoegde nationale dan wel bezettingsautoriteiten.

Artikel 21

Transporten van gewonde en zieke burgers, van gebrekkigen en kraamvrouwen, uitgevoerd te land door konvooiën van voertuigen en door hospitaaltreinen of, op zee, door in het bijzonder daarvoor bestemde schepen, moeten op dezelfde wijze worden ontzien en beschermd als de in artikel 18 bedoelde ziekeninrichtingen en zullen, met toestemming van de Staat, worden voorzien van het kenteken, bedoeld in artikel 38 van het Verdrag van Genève voor de verbetering van het lot der gewonden en zieken, zich bevindende bij de strijdkrachten te velde, van 12 Augustus 1949.

Artikel 22

Vliegtuigen welke uitsluitend worden gebruikt voor het vervoer van gewonde en zieke burgers, van gebrekkigen en kraamvrouwen, dan wel voor het vervoer van geneeskundig personeel en materieel, mogen niet worden aangevallen, maar moeten worden ontzien zolang zij vliegen op hoogten, op tijden en volgens routes, zoals deze uitdrukkelijk bij overeenkomst tussen alle betrokken Partijen bij het conflict zijn vastgesteld.

Zij mogen worden voorzien van het kenteken, bedoeld in artikel 38 van het Verdrag van Genève voor de verbetering van het lot der gewonden en zieken, zich bevindende bij de strijdkrachten te velde, van 12 Augustus 1949.

Tenzij anders overeengekomen, is het overvliegen van vijandelijk of door de vijand bezet gebied verboden.

Bedoelde vliegtuigen moeten aan iedere sommatie om te landen gevolg geven. In geval van een zodanige gedwongen landing mag het vliegtuig met de inzittenden, na een eventueel onderzoek, zijn vlucht vervolgen.

Artikel 23

Iedere Hoge Verdragsluitende Partij zal de vrije doorvoer toestaan van alle zendingen van geneeskundige voorraden en ziekenhuisbenodigdheden, alsmede van voorwerpen, nodig voor de eredienst, welke uitsluitend bestemd zijn voor burgers van een andere Hoge Verdragsluitende Partij, zelfs indien deze haar tegenstander is. Zij zal eveneens de vrije doorvoer toestaan van alle zendingen van onontbeerlijke levensmiddelen, kleding en versterkende middelen, bestemd voor kinderen beneden vijftien jaar, zwangere vrouwen en kraamvrouwen.

De verplichting van een Hoge Verdragsluitende Partij om de vrije doorvoer toe te staan van de in het voorgaand lid bedoelde zendingen is onderworpen aan de voorwaarde, dat deze Partij overtuigd is, dat er geen ernstige redenen bestaan te vrezen:

- a. dat de zendingen zullen worden onttrokken aan haar bestemming,
- b. dat de controle niet doeltreffend zal zijn, of
- c. dat de vijand daarvan kennelijk profijt zal trekken voor zijn militaire inspanning of zijn economie, door deze zendingen in de plaats te stellen van goederen welke hij anders zelf zou hebben moeten verschaffen of produceren, of door materiaal, productiemiddelen of diensten vrij te maken, welke hij anders zelf zou hebben moeten aanwenden voor de productie van die goederen.

De Mogendheid die de doorvoer van de in het eerste lid van dit artikel bedoelde zendingen toestaat, mag aan haar toestemming de voorwaarde verbinden, dat de uitdeling aan de begunstigten geschiedt onder het toezicht ter plaatse van de beschermende Mogendheden.

Deze zendingen moeten zo spoedig mogelijk worden doorgezonden en de Mogendheid die de vrije doorvoer daarvan toestaat, heeft het recht de technische regelingen voor te schrijven, waaronder de doorvoer zal worden toegestaan.

Artikel 24

De Partijen bij het conflict zullen de nodige maatregelen nemen, opdat kinderen beneden vijftien jaar, die ten gevolge van de oorlog wees zijn geworden of van hun familie zijn gescheiden, niet aan hun lot worden overgelaten en opdat, onder alle omstandigheden, hun

verzorging, de vervulling van hun godsdienstplichten en hun opvoeding worden vergemakkelijkt. Hun opvoeding zal, voor zover mogelijk, worden toevertrouwd aan personen van gelijke culturele traditie.

De Partijen bij het conflict zullen de opnemng van deze kinderen in een onzijdig land voor de duur van het conflict bevorderen, zulks met toestemming van de beschermende Mogendheid, indien deze bestaat, en mits er voldoende waarborgen zijn, dat de beginselen, omschreven in het eerste lid, in acht zullen worden genomen.

Bovendien zullen zij er naar streven de nodige maatregelen te nemen, opdat alle kinderen beneden twaalf jaar geïdentificeerd kunnen worden, hetzij door het dragen van een identiteitsplaatje, hetzij op andere wijze.

Artikel 25

Alle personen die zich op het grondgebied van een Partij bij het conflict of in een door haar bezet gebied bevinden, zullen in de gelegenheid worden gesteld aan de leden van hun naaste familie, waar dezen zich ook bevinden, berichten van strikt persoonlijke aard te zenden en berichten van hen te ontvangen. Deze correspondentie zal met spoed en zonder ongerechtvaardigde vertraging worden verzonden.

Indien, ten gevolge van omstandigheden, de correspondentie tussen familieleden langs de normale weg moeilijk of onmogelijk is geworden, zullen de betrokken Partijen bij het conflict zich wenden tot een onzijdig bemiddelaar, zoals het in artikel 140 bedoeld Centraal Bureau, ten einde in overleg daarmede te bepalen op welke wijze het nakomen van haar verplichtingen onder de gunstigste omstandigheden wordt gewaarborgd, in het bijzonder met medewerking van de nationale Rode Kruis (Rode Halve Maan, Rode Leeuw en Zon) Verenigingen.

Indien de Partijen bij het conflict het nodig oordelen de correspondentie tussen familieleden te beperken, mogen zij niet verder gaan dan het gebruik van standaard-formulieren voor te schrijven, welke vijf en twintig woorden naar vrije keuze mogen bevatten, en het aantal van deze te verzenden formulieren tot één per maand te beperken.

Artikel 26

Iedere Partij bij het conflict zal de nasporingen vergemakkelijken, welke worden ingesteld door leden van ten gevolge van de oorlog verspreide gezinnen om het contact met elkander weder op te nemen en zo mogelijk het gezin te herenigen. Zij zal in het bijzonder de werkzaamheden bevorderen van organisaties die zich aan deze taak wijden, mits deze voor haar aanvaardbaar zijn en zich gedragen naar de door haar vastgestelde voorschriften met betrekking tot de veiligheid.

TITEL III**Status en behandeling van beschermde personen****AFDELING I****Gemeenschappelijke bepalingen voor de grondgebieden van de Partijen bij het conflict en voor bezette gebieden****Artikel 27**

Beschermde personen hebben, onder alle omstandigheden, recht op eerbieding van hun persoon, hun eer, hun familierechten, hun godsdienstige overtuiging en de waarneming van hun godsdienstplichten, en hun zeden en gewoonten. Zij moeten te allen tijde menslievend worden behandeld en worden beschermd, in het bijzonder tegen iedere daad van geweld of vreesaanjaging, tegen beledigingen en de nieuwsgierigheid van het publiek.

Vrouwen moeten in het bijzonder worden beschermd tegen iedere aanslag op haar eer, met name tegen verkrachting, gedwongen prostitutie en iedere aanranding van haar eerbaarheid.

Onverminderd de bepalingen betreffende de gezondheidstoestand, leeftijd en sekse, moeten alle beschermde personen door de Partij bij het conflict, in wier macht zij zich bevinden, gelijkelijk worden ontzien, zonder enig voor hen nadelig onderscheid, gegrond in het bijzonder op ras, godsdienst of politieke overtuiging.

De Partijen bij het conflict mogen echter ten aanzien van beschermde personen die controle- of veiligheidsmaatregelen nemen, welke ten gevolge van de oorlog nodig mochten zijn.

Artikel 28

Beschermde personen mogen niet worden gebruikt om door hun aanwezigheid bepaalde punten of streken te vrijwaren voor militaire operaties.

Artikel 29

De Partij bij het conflict, in wier macht zich beschermde personen bevinden, is verantwoordelijk voor de behandeling welke hun door haar beambten wordt aangedaan, onverminderd de persoonlijke aansprakelijkheid welke mocht bestaan.

Artikel 30

Beschermde personen zullen alle faciliteiten genieten om zich te wenden tot de beschermende Mogendheden, het Internationale Comité van het Rode Kruis, de nationale Rode Kruis (Rode Halve Maan, Rode Leeuw en Zon) Vereniging van het land waar zij zich bevinden, zomede tot iedere organisatie die hun hulp zou kunnen verlenen.

Deze verschillende organisaties zullen daartoe van de zijde der autoriteiten alle faciliteiten ontvangen, binnen de grenzen, gesteld door militaire noodzaak of veiligheidsoverwegingen.

Afgezien van de in artikel 143 bedoelde bezoeken van de gedelegeerden van de beschermende Mogendheden en van het Internationale Comité van het Rode Kruis, zullen de gevangenhoudende of bezetende Mogendheden zoveel mogelijk bezoeken vergemakkelijken aan beschermde personen door de vertegenwoordigers van andere organisaties die tot doel hebben geestelijke bijstand of materiële hulp aan die personen te bieden.

Artikel 31

Geen lichamelijke of morele dwang mag ten aanzien van beschermde personen worden uitgeoefend, in het bijzonder met het doel om inlichtingen van hen of van derden te verkrijgen.

Artikel 32

De Hoge Verdragsluitende Partijen komen nadrukkelijk overeen, dat het ieder van haar verboden is enige maatregel te nemen, welke lichamelijk lijden of uitroeiing van beschermde personen die zich in haar macht bevinden, veroorzaken. Dit verbod betreft niet alleen levensberoving, marteling, lijfstraffen, vermindering en geneeskundige of wetenschappelijke proefnemingen welke de geneeskundige behandeling van een beschermd persoon niet vereist, maar ook alle andere vormen van ruwheid, door burger- dan wel militaire functionarissen toegepast.

Artikel 33

Geen beschermd persoon mag worden gestraft voor een vergrijp dat hij niet persoonlijk heeft begaan. Collectieve straffen, evenals alle maatregelen van vreesaanjaging of terrorisme, zijn verboden.

Plundering is verboden.

Represaillemaatregelen ten aanzien van beschermde personen en hun eigendommen zijn verboden.

Artikel 34

Het nemen van gijzelaars is verboden.

AFDELING II

Vreemdelingen op het grondgebied van een Partij bij het conflict

Artikel 35

Alle beschermde personen die het grondgebied bij het begin of in de loop van een conflict wensen te verlaten, hebben het recht zulks te doen, tenzij hun vertrek in strijd is met de nationale belangen van de Staat. Op de aanvragen van deze personen om het grondgebied te mogen verlaten moet worden beslist volgens een op regelmatige wijze vastgestelde procedure en de beslissing moet zo spoedig mogelijk worden genomen. Degenen aan wie is toegestaan het grondgebied te verlaten, mogen de voor hun reis benodigde gelden en

een redelijke hoeveelheid goederen en voorwerpen voor persoonlijk gebruik medenemen.

Personen aan wie toestemming tot het verlaten van het grondgebied is geweigerd, hebben er recht op, dat een bevoegd gerecht of een daartoe door de gevangenhoudende Mogendheid aangewezen administratief college deze weigering zo spoedig mogelijk opnieuw in beschouwing neemt.

Op verzoek zal aan de vertegenwoordigers van de beschermende Mogendheid — tenzij redenen van veiligheid zich daartegen verzetten of de betrokken personen bezwaren hebben — mededeling worden gedaan van de redenen tot afwijzing van de door deze personen ingediende verzoeken tot het verlaten van het grondgebied en, zo spoedig mogelijk, van de namen van alle personen aan wie toestemming is geweigerd.

Artikel 36

Bij het vertrek, toegestaan krachtens het bepaalde in het voorgaand artikel, moeten de veiligheid, hygiëne, gezondheidszorg en voeding voldoende gewaarborgd zijn. Alle hieraan verbonden kosten worden, van het punt af waarop het grondgebied van de gevangenhoudende Mogendheid wordt verlaten, gedragen door het land van bestemming of, in geval van verblijf in een onzijdig land, door de Mogendheid van welke de betrokken personen onderdanen zijn. De praktische uitvoering van deze verplaatsingen kan, zo nodig, bij bijzondere overeenkomsten tussen de betrokken Mogendheden worden vastgesteld.

Het bovenstaande doet geen afbreuk aan de bijzondere overeenkomsten welke tussen Partijen bij het conflict gesloten mochten zijn met betrekking tot de uitwisseling en repatriëring van haar onderdanen die in vijandelijke handen zijn gevallen.

Artikel 37

Beschermde personen die zich in voorlopige hechtenis bevinden of een vrijheidsstraf ondergaan, moeten gedurende hun gevangenhouding menslievend worden behandeld.

Zodra zij zijn vrijgelaten, kunnen zij, overeenkomstig de voorgaande artikelen, verzoeken het grondgebied te mogen verlaten.

Artikel 38

Met uitzondering van de bijzondere maatregelen welke krachtens dit Verdrag, in het bijzonder op grond van de artikelen 27 en 41, kunnen worden genomen, zal de positie van beschermde personen in beginsel beheerst blijven door de bepalingen betreffende de behandeling van vreemdelingen in vreedstijd. In ieder geval zullen hun de volgende rechten worden verleend:

1. zij mogen de aan hen gerichte persoonlijke of collectieve zendingen ontvangen;

2. zij zullen, indien hun gezondheid zulks vereist, eenzelfde geneeskundige behandeling en ziekenhuisverpleging ontvangen als de onderdanen van de betrokken Staat;
3. zij zullen in staat worden gesteld hun godsdienstplichten te vervullen en geestelijke bijstand van de bedienaars van hun eredienst te ontvangen;
4. indien zij verblijven in een streek welke bijzonder aan oorlogsgevaaren is blootgesteld, zullen zij evenzeer als de onderdanen van de betrokken Staat gerechtigd zijn die streek te verlaten.
5. kinderen beneden vijftien jaar, zwangere vrouwen en moeders van kinderen beneden zeven jaar zullen, wat hun behandeling betreft, dezelfde voorrechten genieten als de onderdanen van de betrokken Staat.

Artikel 39

Beschermde personen die, ten gevolge van de oorlog, hun broodwinning hebben verloren, zullen in staat worden gesteld betaalde arbeid te verkrijgen en zullen te dien einde, behoudens veiligheids-overwegingen en de bepalingen van artikel 40, dezelfde voordelen genieten als de onderdanen van de Mogendheid op wier grondgebied zij zich bevinden.

Indien een Partij bij het conflict een beschermd persoon onderwerpt aan contrôlemaatregelen welke het hem onmogelijk maken in zijn onderhoud te voorzien, in het bijzonder wanneer deze persoon om veiligheidsredenen wordt belet op redelijke voorwaarden betaalde arbeid te vinden, zal bedoelde Partij voorzien in zijn onderhoud en in dat van hen die van hem afhankelijk zijn.

Beschermde personen mogen, in alle gevallen, toelagen ontvangen van hun land van herkomst, van de beschermende Mogendheid of van de in artikel 30 bedoelde verenigingen tot hulpverlening.

Artikel 40

Beschermde personen mogen uitsluitend in dezelfde mate als de onderdanen van de Partij bij het conflict, op wier grondgebied zij zich bevinden, tot arbeid worden verplicht.

Indien beschermde personen de nationaliteit van een vijandelijke Staat bezitten, mogen zij uitsluitend worden verplicht tot werkzaamheden welke normaal nodig zijn om de voedselvoorziening, huisvesting, kleding, het vervoer en de gezondheid van mensen te verzekeren en welke niet rechtstreeks verband houden met het voeren van militaire operaties.

In de gevallen, genoemd in de twee voorgaande leden, zullen voor de tot arbeid verplichte beschermde personen dezelfde arbeidsvoorwaarden en beschermingsmaatregelen gelden als voor de arbeiders van het land waar zij zich bevinden, in het bijzonder wat betreft loon, arbeidstijden, kleding en uitrusting, vooropleiding en vergoeding terzake van beroepsongevallen en -ziekten.

In geval van schending van bovenstaande bepalingen, zijn de beschermde personen bevoegd hun recht van beklag uit te oefenen, overeenkomstig artikel 30.

Artikel 41

Indien de Mogendheid in wier macht zich beschermde personen bevinden, de andere in dit Verdrag genoemde contrôlemaatregelen niet voldoende acht, zijn de strengste contrôlemaatregelen welke zij mag toepassen, die van het aanwijzen van een gedwongen verblijfplaats of internering, overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 42 en 43.

Bij het toepassen van de bepalingen van artikel 39, tweede lid, op de gevallen waarin personen hun gewone verblijfplaats moeten verlaten krachtens een beslissing waarbij hun een gedwongen verblijfplaats elders wordt aangewezen, zal de gevangenhoudende Mogendheid zich zo nauwkeurig mogelijk houden aan de bepalingen welke betrekking hebben op de behandeling van geïnterneerden (Afdeling IV, Titel III van dit Verdrag).

Artikel 42

De internering van of de aanwijzing van een gedwongen verblijfplaats voor beschermde personen mag alleen dan worden gelast indien de veiligheid van de gevangenhoudende Mogendheid zulks volstrekt noodzakelijk maakt.

Indien een persoon, door tussenkomst van de vertegenwoordigers van de beschermende Mogendheid, uit vrije wil verzoekt te worden geïnterneerd en indien zijn toestand zulks noodzakelijk maakt, zal hij door de Partij bij het conflict, in wier macht hij zich bevindt, worden geïnterneerd.

Artikel 43

Ieder beschermd persoon die geïnterneerd is of aan wie een gedwongen verblijfplaats is aangewezen, heeft het recht te verzoeken, dat een bevoegd gerecht of een daartoe door de gevangenhoudende Mogendheid aangewezen administratief college de te zijnen aanzien genomen beslissing zo spoedig mogelijk aan een nieuw onderzoek onderwerpt. Indien de internering of de aanwijzing van een gedwongen verblijfplaats wordt gehandhaafd, zal het gerecht of het administratief college op gezette tijden, en ten minste tweemaal per jaar, de zaak onderzoeken ten einde de oorspronkelijke beslissing ten gunste van de betrokken persoon te wijzigen, indien de omstandigheden zulks veroorloven.

Tenzij de betrokken beschermde personen zich daartegen verzetten, zal de gevangenhoudende Mogendheid, zo spoedig mogelijk, aan de beschermende Mogendheid mededeling doen van de namen van de beschermde personen die geïnterneerd zijn of aan wie een gedwongen verblijfplaats is aangewezen, en van hen die uit internering zijn ontslagen of wier gedwongen verblijf is beëindigd. De beslissingen

van de in het eerste lid van dit artikel genoemde gerechten of colleges zullen eveneens, onder dezelfde voorwaarden, zo spoedig mogelijk ter kennis van de beschermende Mogendheid worden gebracht.

Artikel 44

Bij het toepassen van de in dit Verdrag bedoelde contrôlemaatregelen zal de gevangenhoudende Mogendheid vluchtelingen die in feite geen bescherming van enige regering genieten, niet behandelen als vijandelijke vreemdelingen uitsluitend op grond van het feit, dat zij rechtens tot een vijandelijke Staat behoren.

Artikel 45

Beschermden personen mogen niet worden overgedragen aan een Mogendheid die geen partij is bij dit Verdrag.

Deze bepaling vormt geen belemmering voor de repatriëring van beschermden personen of voor hun terugkeer naar het land van hun domicilie na het einde der vijandelikheden.

Beschermden personen mogen door de gevangenhoudende Mogendheid slechts aan een Mogendheid die partij is bij dit Verdrag worden overgedragen, en dan alleen nadat de gevangenhoudende Mogendheid zich ervan heeft vergewist, dat die andere Mogendheid bereid en in staat is het Verdrag toe te passen. Wanneer beschermden personen onder die omstandigheden worden overgedragen, berust de verantwoordelijkheid voor de toepassing van het Verdrag bij de Mogendheid die zich bereid heeft verklaard hen op te nemen, gedurende de tijd, dat zij aan haar zijn toevertrouwd. Niettemin moet, ingeval deze Mogendheid in gebreke blijft op enig belangrijk punt de bepalingen van het Verdrag uit te voeren, de Mogendheid die de beschermden personen heeft overgedragen, op mededeling daarvan door de beschermende Mogendheid, doeltreffende maatregelen nemen om in de toestand afdoende verbetering te brengen dan wel verzoeken haar de beschermden personen terug te zenden. Aan dit verzoek moet worden voldaan.

Een beschermd persoon mag onder geen omstandigheid worden overgedragen aan een land waar hij vervolging kan vrezen op grond van zijn politieke of godsdienstige overtuiging.

De bepalingen van dit artikel vormen geen belemmering voor de uitlevering — krachtens vóór het uitbreken der vijandelikheden gesloten uitleveringsverdragen — van beschermden personen, beschuldigd van misdrijven tegen het gemene strafrecht.

Artikel 46

Voor-zover zulks niet eerder is geschied, zullen de ten aanzien van beschermden personen genomen beperkende maatregelen zo spoedig mogelijk na het einde der vijandelikheden worden ingetrokken.

De ten aanzien van hun bezittingen genomen beperkende maatregelen zullen, in overeenstemming met de wetten van de gevangenen-

houdende Mogendheid, zo spoedig mogelijk na het einde der vijandelijkheden, worden ingetrokken.

AFDELING III

Bezette gebieden

Artikel 47

Beschermde personen die zich in bezet gebied bevinden, mogen, in geen geval en op geen enkele wijze, worden beroofd van de voordelen van dit Verdrag, noch krachtens enige wijziging welke zich, als gevolg van het feit der bezetting, in de instellingen of in de regering van het bezette gebied heeft voorgedaan, noch door een overeenkomst, gesloten tussen de autoriteiten van het bezette gebied en de bezettende Mogendheid, noch op grond van een annexatie door de bezettende Mogendheid van het geheel of een deel van het bezette gebied.

Artikel 48

Beschermde personen die geen onderdanen zijn van de Mogendheid wier grondgebied bezet is, kunnen gebruik maken van het recht het grondgebied te verlaten onder de voorwaarden, bedoeld in artikel 35; de beslissingen dienaangaande zullen worden genomen overeenkomstig de door de bezettende Mogendheid met inachtneming van genoemd artikel vast te stellen procedure.

Artikel 49

Gedwongen overbrenging van groepen of individuele personen, alsmede deportatie van beschermde personen van het bezette gebied naar het grondgebied van de bezettende Mogendheid dan wel naar dat van een andere al of niet bezette Staat, zijn verboden, welke de redenen daarvoor ook mogen zijn.

Niettemin mag de bezettende Mogendheid tot gehele of gedeeltelijke evacuatie van een bepaalde bezette streek overgaan, indien de veiligheid van de bevolking of dwingende militaire redenen zulks vereisen. Deze evacuaties mogen geen verplaatsing van beschermde personen buiten het bezette gebied medebrengen, tenzij het om materiële redenen onmogelijk is een zodanige verplaatsing te vermijden. De op deze wijze geëvacueerde personen moeten naar hun haardsteden worden teruggevoerd zodra de vijandelijkheden in die streek zijn geëindigd.

De bezettende Mogendheid die tot deze overbrenging of evacuatie overgaat, zal, zoveel in haar vermogen ligt, zorg dragen, dat de beschermde personen behoorlijk worden ondergebracht, dat de overbrenging, wat hygiëne, gezondheid, veiligheid en voeding betreft, onder bevredigende omstandigheden wordt uitgevoerd en dat de leden van eenzelfde familie niet van elkander worden gescheiden.

De beschermende Mogendheid zal in kennis worden gesteld met iedere overbrenging en evacuatie, zodra deze hebben plaatsgevonden.

De bezettende Mogendheid mag beschermde personen niet dwingen te blijven in een bijzonder aan oorlogsgevaaren blootgestelde streek, tenzij de veiligheid van de bevolking of dwingende militaire redenen zulks vereisen.

De bezettende Mogendheid mag niet overgaan tot deportatie of overbrenging van een gedeelte van haar eigen burgerbevolking naar het door haar bezette gebied.

Artikel 50

De bezettende Mogendheid zal, met de medewerking van de nationale en plaatselijke autoriteiten, het goed functionneren van instellingen, gewijd aan de zorg voor en de opvoeding van kinderen, vergemakkelijken.

De bezettende Mogendheid zal alle nodige maatregelen nemen om de identificatie van kinderen en de registratie van hun betrekking tot hun naaste familie te vergemakkelijken. Zij mag in geen geval hun persoonlijke staat wijzigen, noch hen doen dienst nemen in aan haar ondergeschikte formaties of organisaties.

Indien de plaatselijke instellingen daartoe niet bij machte zijn, zal de bezettende Mogendheid regelingen treffen voor het onderhoud en de opvoeding — zo mogelijk door personen van dezelfde nationaliteit, taal en godsdienst — van kinderen die ten gevolge van de oorlog wees zijn geworden of van hun ouders zijn gescheiden en die niet behoorlijk verzorgd kunnen worden door een lid van hun naaste familie of een vriend.

Een afzonderlijke afdeling van het krachtens de bepalingen van artikel 136 opgerichte Bureau zal worden belast met het nemen van de nodige maatregelen om kinderen wier identiteit onzeker is, te identificeren. Aanwijzingen omtrent hun ouders of andere naaste verwanten behoren, indien beschikbaar, steeds te worden geregistreerd.

De bezettende Mogendheid mag de toepassing niet belemmeren van voorkeursmaatregelen op het gebied van voeding, geneeskundige verzorging en bescherming tegen de gevolgen van de oorlog, welke, vóór de bezetting, mochten zijn ingevoerd ten gunste van kinderen beneden vijftien jaar, zwangere vrouwen en moeders van kinderen beneden zeven jaar.

Artikel 51

De bezettende Mogendheid mag beschermde personen niet dwingen te dienen bij haar gewapende macht of hulpdiensten. Iedere pressie of propaganda, welke op vrijwillige dienstneming is gericht, is verboden.

De bezettende Mogendheid mag beschermde personen niet dwingen tot arbeid, tenzij zij ouder zijn dan achttien jaar en dan alleen tot werkzaamheden ten behoeve van het bezettingsleger of van de openbare nutsbedrijven, of van de voedselvoorziening, huisvesting, kleding, het vervoer of de gezondheid van de bevolking van het bezette land. Beschermde personen mogen niet worden gedwongen tot enige arbeid

welke hen zou verplichten aan krijgsverrichtingen deel te nemen. De bezettende Mogendheid mag beschermde personen niet dwingen met geweld de veiligheid van de inrichtingen waar zij verplichte arbeid verrichten, te verzekeren.

De arbeid mag slechts worden verricht binnen het bezette gebied waar de personen wier diensten zijn gevorderd, zich bevinden. Iedere gevorderde persoon zal, voor zover mogelijk, op de plaats worden gehouden, waar hij gewoon is zijn arbeid te verrichten. De arbeid moet naar billijkheid worden beloond en in overeenstemming zijn met de lichamelijke en verstandelijke vermogens van de arbeiders. De in het bezette land van kracht zijnde wetten betreffende de arbeidsvoorwaarden en de beschermende maatregelen, in het bijzonder met betrekking tot lonen, arbeidstijden, uitrusting, vooropleiding en vergoeding terzake van beroepsongevallen en -ziekten, zullen van toepassing zijn op de beschermde personen aan wie de in dit artikel bedoelde werkzaamheden zijn opgedragen.

In geen geval mag vordering van arbeidskrachten leiden tot een mobilisatie van arbeiders in een organisatie van militair of semi-militair karakter.

Artikel 52

Geen contract, overeenkomst of regeling mag inbreuk maken op het recht van iedere vrijwillige of niet-vrijwillige arbeider, waar deze zich ook bevindt, zich te wenden tot de vertegenwoordigers van de beschermende Mogendheid om haar bemiddeling in te roepen.

Iedere maatregel welke ten doel heeft om werkloosheid te veroorzaken of om arbeidsmogelijkheden van arbeiders in een bezet gebied te beperken, ten einde hen te bewegen voor de bezettende Mogendheid te werken, is verboden.

Artikel 53

Het is de bezettende Mogendheid verboden roerende of onroerende goederen, hetzij individueel hetzij collectief toebehorend aan particulieren, aan de Staat of aan openbare lichamen, aan sociale of coöperatieve organisaties, te vernielen, behoudens in de gevallen waarin militaire operaties een zodanige vernieling volstrekt noodzakelijk maken.

Artikel 54

Het is de bezettende Mogendheid verboden de staat van ambtenaren of van leden van de rechterlijke macht in het bezette gebied te wijzigen of op enigerlei wijze te hunnen aanzien strafmaatregelen toe te passen dan wel dwang- of discriminerende maatregelen te nemen, ingeval zij zich op grond van gewetensbezwaren van de uitoefening van hun functie mochten onthouden.

Dit verbod vormt geen belemmering voor de toepassing van het tweede lid van artikel 51. Het laat het recht van de bezettende Mogendheid om dragers van openbare ambten van hun functies te ontheffen onverlet.

Artikel 55

De bezettende Mogendheid is verplicht met alle haar ten dienste staande middelen de voorziening van de bevolking met levensmiddelen en geneeskundige benodigdheden te verzekeren; zij moet in het bijzonder levensmiddelen, geneeskundige voorraden en andere noodzakelijke artikelen invoeren, indien de hulpbronnen van het bezette gebied ontoereikend zijn.

De bezettende Mogendheid mag levensmiddelen, artikelen of geneeskundige voorraden, welke zich in bezet gebied bevinden, uitsluitend vorderen ten behoeve van het bezettingsleger en de bezettingsadministratie; zij moet daarbij echter rekening houden met de behoeften van de burgerbevolking. Behoudens bepalingen van andere internationale verdragen, moet de bezettende Mogendheid de nodige regelingen treffen, opdat de juiste waarde wordt vergoed voor alle gevorderde goederen.

De beschermende Mogendheden mogen, te allen tijde, onbelemmerd de stand van de voorziening met levensmiddelen en geneeskundige benodigdheden in bezette gebieden nagaan, behoudens tijdelijke beperkingen welke door dwingende militaire noodzaak mochten worden opgelegd.

Artikel 56

De bezettende Mogendheid is verplicht met alle haar ten dienste staande middelen, met medewerking van de nationale en plaatstelijke autoriteiten, de ziekeninrichtingen en de geneeskundige diensten in stand te houden, alsmede de volksgezondheid en de algemene hygiëne in het bezette gebied te verzekeren, in het bijzonder door de invoering en toepassing van prophylactische en preventieve maatregelen welke noodzakelijk zijn om de verbreiding van besmettelijke ziekten en van epidemieën te bestrijden. Aan het geneeskundig personeel van alle categorieën zal worden toegestaan zijn taak te vervullen.

Indien nieuwe ziekeninrichtingen worden geopend in bezet gebied en de bevoegde organen van de bezette Staat aldaar niet meer functioneren, moeten de bezettingsautoriteiten, zo nodig, aan die ziekeninrichtingen de erkenning, als bedoeld in artikel 18, verlenen. Onder soortgelijke omstandigheden moeten de bezettingsautoriteiten eveneens het personeel van de ziekeninrichtingen en de transportvoertuigen krachtens de bepalingen van de artikelen 20 en 21 erkennen.

Bij de invoering van maatregelen voor de volksgezondheid en hygiëne, alsmede bij hun toepassing, moet de bezettende Mogendheid rekening houden met de morele en ethische opvattingen van de bevolking van het bezette gebied.

Artikel 57

De bezettende Mogendheid mag burgerziekeninrichtingen slechts tijdelijk en slechts in gevallen van uiterste noodzaak vorderen voor de verpleging van gewonde en zieke militairen en dan onder voor-

waarde, dat tijdig doeltreffende maatregelen worden genomen om de verpleging en behandeling van de patiënten te verzekeren en te voldoen aan de behoeften van de burgerbevolking op het gebied van ziekenhuisverpleging.

Het materiaal en de voorraden van burgerziekeninrichtingen mogen niet worden gevorderd zolang deze nodig zijn voor de behoeften van de burgerbevolking.

Artikel 58

De bezettende Mogendheid zal aan bedienaars van een eredienst toestaan aan hun geloofsgenoten geestelijke bijstand te verlenen.

De bezettende Mogendheid zal eveneens zendingen van boeken en voorwerpen, nodig voor de eredienst, in ontvangst nemen en de uitdeling daarvan in bezet gebied vergemakkelijken.

Artikel 59

Indien de gehele bevolking van een bezet gebied of een deel daarvan onvoldoende bevoorraad is, zal de bezettende Mogendheid hulpacties ten behoeve van die bevolking toestaan en deze met alle haar ten dienste staande middelen vergemakkelijken.

Deze acties, welke mogen worden ondernomen hetzij door Staten, hetzij door een onpartijdige humanitaire organisatie, zoals het Internationale Comité van het Rode Kruis, zullen in het bijzonder bestaan uit zendingen van levensmiddelen, geneeskundige benodigheden en kleding.

Alle Verdragsluitende Partijen moeten de vrije doorvoer van deze zendingen toestaan en de bescherming daarvan waarborgen.

Een Mogendheid die de vrije doorvoer toestaat van zendingen, bestemd voor door een vijandelijke Partij bij het conflict bezet gebied, heeft echter het recht de zendingen te onderzoeken, de doorvoer te regelen volgens voorgeschreven tijden en routes en van de beschermende Mogendheid de redelijke zekerheid te verkrijgen, dat de zendingen bestemd zijn tot ondersteuning van de noodlijdende bevolking en niet zullen worden gebruikt ten voordele van de bezettende Mogendheid.

Artikel 60

Zendingen tot hulpverlening zullen de bezettende Mogendheid in geen dele ontheffen van de aansprakelijkheid welke op haar rust ingevolge de artikelen 55, 56 en 59. De bezettende Mogendheid mag in geen enkel opzicht de zendingen tot hulpverlening onttrekken aan het doel waarvoor zij zijn bestemd, behoudens in gevallen van dringende noodzaak, in het belang van de bevolking van het bezette gebied en met toestemming van de beschermende Mogendheid.

Artikel 61

De verdeling van de zendingen tot hulpverlening, bedoeld in de voorgaande artikelen, zal worden uitgevoerd met de medewerking

en onder het toezicht van de beschermende Mogendheid. Deze taak mag ook, bij overeenkomst tussen de bezettende Mogendheid en de beschermende Mogendheid, worden gedelegeerd aan een onzijdige Staat, het Internationale Comité van het Rode Kruis of enige andere onpartijdige humanitaire organisatie.

Deze zendingen tot hulpverlening zullen in bezet gebied vrijgesteld zijn van alle rechten, belastingen of accijnzen, tenzij deze heffingen in het belang van de economie van het gebied noodzakelijk zijn. De bezettende Mogendheid moet een vlotte verdeling van deze zendingen vergemakkelijken.

Alle Verdragsluitende Partijen zullen er naar streven de doorvoer en het vervoer van deze voor bezette gebieden bestemde zendingen tot hulpverlening kosteloos toe te staan.

Artikel 62

Tenzij dwingende veiligheidsoverwegingen zich daartegen verzetten, zal het beschermde personen die zich in bezet gebied bevinden, geoorloofd zijn de aan hen gerichte persoonlijke zendingen tot hulpverlening te ontvangen.

Artikel 63

Behoudens tijdelijke maatregelen, welke bij uitzondering wegens dwingende veiligheidsoverwegingen door de bezettende Mogendheid mochten worden opgelegd:

- a. mogen de erkende nationale Rode Kruis (Rode Halve Maan, Rode Leeuw en Zon) Verenigingen haar werkzaamheden blijven verrichten overeenkomstig de beginselen van het Rode Kruis, zoals deze door de Internationale Rode Kruis Conferenties zijn vastgesteld. Andere verenigingen tot hulpverlening mogen haar liefdadige werkzaamheden onder soortgelijke voorwaarden voortzetten;
- b. mag de bezettende Mogendheid in de personeelsbezetting en structuur van deze verenigingen geen enkele wijziging eisen, welke de bovenbedoelde werkzaamheden nadelig zou kunnen beïnvloeden.

Dezelfde beginselen zijn van toepassing op de werkzaamheden en het personeel van bijzondere organisaties van niet-militaire aard, die reeds bestaan of mochten worden opgericht om de bestaansvoorwaarden van de burgerbevolking te waarborgen door het instandhouden van de belangrijke openbare nutsbedrijven, het verdelen van zendingen tot hulpverlening en het organiseren van reddingswerk.

Artikel 64

De strafwetgeving van het bezette gebied zal van kracht blijven, behoudens voor zover zij mag worden ingetrokken of opgeschort door de bezettende Mogendheid ingeval deze wetgeving een bedreiging vormt voor haar veiligheid dan wel de toepassing van dit

Verdrag belemmert. Behoudens laatstgenoemde overweging en de noodzakelijkheid om een doeltreffende rechtsbedeling te verzekeren, zullen de gerechten van het bezette gebied hun werkzaamheden met betrekking tot alle vergripen, in bedoelde strafwetgeving voorzien, blijven verrichten.

De bezettende Mogendheid mag de bevolking van het bezette gebied echter onderwerpen aan bepalingen welke noodzakelijk zijn om de bezettende Mogendheid in staat te stellen haar uit dit Verdrag voortvloeiende verplichtingen na te komen, het geregeld bestuur van het gebied te handhaven, alsmede de veiligheid te verzekeren van de bezettende Mogendheid, van de leden en de eigendommen van het bezettingsleger of de bezettingsadministratie, zomede van de door haar gebruikte instellingen en verbindingslijnen.

Artikel 65

De door de bezettende Mogendheid uitgevaardigde strafbepalingen zullen niet van kracht worden dan nadat zij zijn gepubliceerd en in de eigen taal van de bevolking te harer kennis zijn gebracht. Aan deze strafbepalingen mag geen terugwerkende kracht worden verleend.

Artikel 66

De bezettende Mogendheid mag, in geval van schending van de door haar krachtens het tweede lid van artikel 64 afgekondigde strafbepalingen, de verdachte verwijzen naar haar op regelmatige wijze samengestelde, niet-politieke, militaire gerechten, mits deze gerechten in het bezette land zetelen. Beroepsinstanties zullen bij voorkeur in het bezette land zetelen.

Artikel 67

De gerechten mogen slechts die wettelijke bepalingen toepassen, welke van kracht waren vóór het vergrijp werd gepleegd en welke in overeenstemming zijn met de algemeene rechtsbeginselen, in het bijzonder met het beginsel, dat de straf evenredig moet zijn aan het gepleegde feit. Zij moeten rekening houden met het feit, dat de verdachte geen onderdaan is van de bezettende Mogendheid.

Artikel 68

Wanneer beschermde personen een vergrijp plegen uitsluitend met het oogmerk de bezettende Mogendheid te benadelen, zonder dat dit feit een aanslag op het leven van of lichamelijke geweldpleging tegen leden van het bezettingsleger of de bezettingsadministratie inhoudt, noch een ernstig gemeen gevaar oplevert, noch zware schade toebrengt aan de eigendommen van het bezettingsleger of van de bezettingsadministratie of van de bij deze in gebruik zijnde installaties, kunnen deze personen worden onderworpen aan internering of gewone gevangenisstraf, mits de duur van deze internering of gevangenschap evenredig is aan het gepleegde feit. Bovendien zal voor

deze vergripen internering of gevangenisstraf de enige maatregel van vrijheidsberoving zijn, welke op beschermde personen mag worden toegepast. De gerechten, bedoeld in artikel 66 van dit Verdrag, mogen naar eigen goëddunken een gevangenisstraf vervangen door een maatregel tot internering van dezelfde duur.

De strafbepalingen, door de bezettende Mogendheid afgekondigd overeenkomstig de artikelen 64 en 65, mogen alleen dan de doodstraf ten aanzien van beschermde personen inhouden indien deze schuldig zijn aan spionnage, aan een ernstige daad van sabotage tegen de militaire installaties van de bezettende Mogendheid of aan opzettelijke vergripen welke de dood van één of meer personen tot gevolg hebben gehad, mits bij de wetten van het bezette gebied, van kracht zijnde vóór het begin der bezetting, op deze vergripen de doodstraf was gesteld.

De doodstraf mag niet worden uitgesproken tegen een beschermd persoon, tenzij de aandacht van het gerecht in het bijzonder is gevestigd op het feit, dat de verdachte, geen onderdaan zijnde van de bezettende Mogendheid, niet door enige plicht van trouw jegens haar is gebonden.

In geen geval mag de doodstraf worden uitgesproken tegen een beschermd persoon die de leeftijd van achttien jaar ten tijde van het plegen van het feit niet had bereikt.

Artikel 69

In alle gevallen zal de duur van de voorlopige hechtenis in mindering worden gebracht op iedere vrijheidsstraf welke een beschermd persoon wordt opgelegd.

Artikel 70

Beschermde personen mogen door de bezettende Mogendheid niet in hechtenis worden genomen, worden vervolgd of veroordeeld wegens handelingen begaan of meningen geuit vóór de bezetting of gedurende een tijdelijke onderbreking daarvan, met uitzondering van schendingen van de wetten en gebruiken van de oorlog.

Onderdanen van de bezettende Mogendheid, die, vóór het uitbreken van de vijandelijkheden, toevlucht hebben gezocht op 'het grondgebied van de bezette Staat, mogen slechts in hechtenis worden genomen, worden vervolgd, veroordeeld of buiten het bezette gebied gedeporteerd wegens vergripen, gepleegd na het uitbreken der vijandelijkheden, of wegens misdrijven tegen het gemene recht, begaan vóór het uitbreken der vijandelijkheden, welke, volgens de wetten van de bezette Staat, in vreedetijd uitlevering gerechtvaardigd zouden hebben.

Artikel 71

De bevoegde gerechten van de bezettende Mogendheid mogen geen vonnis uitspreken, dat niet is voorafgegaan door een regelmatig proces.

Verdachten tegen wie door de bezettende Mogendheid een vervolging wordt ingesteld, moeten, onverwijld schriftelijk, in een voor hen begrijpelijke taal, op de hoogte worden gesteld van de bijzonderheden van de tegen hen uitgebrachte telastlegging; hun zaak moet zo spoedig mogelijk worden voorgebracht. De beschermende Mogendheid moet in kennis worden gesteld met iedere door de bezettende Mogendheid tegen een beschermd persoon ingestelde vervolging, indien de telastlegging de doodstraf of een gevangenisstraf van twee jaar of meer ten gevolge kan hebben; de beschermende Mogendheid moet te allen tijde inlichtingen kunnen verkrijgen betreffende de stand van het proces. Bovendien heeft de beschermende Mogendheid het recht, op haar verzoek, te worden ingelicht omtrent alle bijzonderheden betreffende deze processen en iedere andere vervolging, door de bezettende Mogendheid tegen beschermde personen ingesteld.

De kennisgeving aan de beschermende Mogendheid, als bedoeld in het tweede lid van dit artikel, moet onmiddellijk worden verzonden en de beschermende Mogendheid in ieder geval drie weken vóór de datum van de eerste terechtzitting bereiken. Indien bij de aanvang van de terechtzitting geen bewijs wordt overgelegd, dat de bepalingen van dit artikel ten volle in acht zijn genomen, zal de terechtzitting geen voortgang vinden. De kennisgeving moet in het bijzonder de volgende punten bevatten:

- a. identiteit van de verdachte;
- b. verblijfplaats of plaats van bewaring;
- c. gespecificeerde telastlegging (met vermelding van de strafbepalingen waarop deze is gegrond);
- d. opgave van het gerecht dat met de berechting van de zaak is belast;
- e. plaats en datum van de eerste terechtzitting.

Artikel 72

Iedere verdachte heeft het recht de voor zijn verdediging benodigde bewijzen aan te voeren en mag in het bijzonder getuigen doen oproepen. Hij heeft het recht te worden bijgestaan door een bevoegd raadsman van zijn eigen keuze, die hem vrijelijk zal mogen bezoeken en de nodige faciliteiten zal genieten om de verdediging voor te bereiden.

Indien de verdachte geen raadsman heeft gekozen, zal de beschermende Mogendheid daarin voorzien. Indien tegen de verdachte een ernstige beschuldiging is ingebracht en er geen beschermende Mogendheid optreedt, moet de bezettende Mogendheid, behoudens toestemming van de verdachte, hem een raadsman ter beschikking stellen.

Iedere verdachte zal, tenzij hij daarvan vrijwillig afstand doet, zowel tijdens het vooronderzoek als tijdens de terechtzitting door een tolk worden bijgestaan. Hij heeft te allen tijde het recht de tolk te wraken en diens vervanging te verzoeken.

Artikel 73

Iedere veroordeelde heeft het recht van hoger beroep overeenkomstig de door het gerecht toegepaste wetten. Hij zal volledig worden ingelicht omtrent deze rechtsmiddelen, alsmede omtrent de termijnen waarbinnen deze kunnen worden aangewend.

De strafrechtelijke procedure, bedoeld in deze Afdeling, zal, op overeenkomstige wijze, van toepassing zijn op het hoger beroep. Indien de door het gerecht toegepaste wetten niet voorzien in de mogelijkheid van hoger beroep, heeft de veroordeelde het recht tegen de conclusie en de veroordeling bij de bevoegde autoriteit van de bezettende Mogendheid op te komen.

Artikel 74

De vertegenwoordigers van de beschermende Mogendheid hebben het recht de behandeling ter terechtzitting van iedere zaak tegen een beschermd persoon bij te wonen, tenzij deze, bij uitzondering, met gesloten deuren plaats heeft in het belang van de veiligheid van de bezettende Mogendheid, die dan de beschermende Mogendheid dienangaande zal inlichten. Een kennisgeving, houdende opgave van de plaats en datum van de aanvang van de terechtzitting, moet aan de beschermende Mogendheid worden gezonden.

Alle vonnissen welke de doodstraf of een gevangenisstraf van twee jaar of meer inhouden, zullen, met vermelding van de motivering, zo spoedig mogelijk aan de beschermende Mogendheid worden medegedeeld; hierbij zal mededeling worden gedaan, dat de in artikel 71 bedoelde kennisgeving is geschied en zal, ingeval het vonnis een vrijheidsstraf inhoudt, de naam worden vermeld van de plaats waar de straf zal worden ondergaan. De overige vonnissen zullen worden ingeschreven in de registers van het gerecht, welke door de vertegenwoordigers van de beschermende Mogendheid mogen worden ingezien. In geval van een veroordeling tot de doodstraf of tot een vrijheidsstraf van twee jaar of meer, zullen de termijnen van hoger beroep eerst beginnen te lopen van het tijdstip af, waarop de beschermende Mogendheid mededeling van het vonnis heeft ontvangen.

Artikel 75

In geen geval mag aan terdoodveroordeelden het recht om gratie te verzoeken worden onthouden.

Geen doodvonnis mag worden tenuitvoergelegd, alvorens een termijn is verlopen van ten minste zes maanden van het tijdstip af, waarop de beschermende Mogendheid de mededeling van de einduitspraak welke de veroordeling tot de doodstraf bevestigt, dan wel van de afwijzing van het gratieverzoek heeft ontvangen.

Deze termijn van zes maanden mag in bepaalde gevallen worden verkort, wanneer ten gevolge van ernstige en critieke omstandigheden de veiligheid van de bezettende Mogendheid of van haar strijd-

krachten aan een georganiseerde bedreiging wordt blootgesteld, mits aan de beschermende Mogendheid van de verkorting van die termijn steeds mededeling wordt gedaan en haar steeds de gelegenheid wordt geboden bij de bevoegde bezettingsautoriteiten stappen te ondernemen met betrekking tot deze doodvonnissen.

Artikel 76

Beschermde personen, verdacht van strafbare feiten, zullen de voorlopige hechtenis en, indien zij zijn veroordeeld, hun straf in het bezette land ondergaan. Zij zullen, zo mogelijk, van andere gedetineerden gescheiden worden gehouden; voedings- en hygiënische omstandigheden moeten zodanig zijn, dat zij voldoende zijn voor het behoud van een goede gezondheid en ten minste overeenkomen met die in de strafinrichtingen van het bezette land.

Zij zullen de geneeskundige verzorging ontvangen, welke hun gezondheidstoestand vereist.

Zij zijn eveneens gerechtigd de geestelijke bijstand te ontvangen, welke zij mochten verlangen.

Vrouwen zullen in afzonderlijke verblijven worden ondergebracht en onder rechtstreeks toezicht van vrouwen staan.

Rekening moet worden gehouden met de bijzondere voorschriften voor minderjarigen.

Gedetineerde beschermde personen hebben het recht bezoek te ontvangen van gedelegeerden van de beschermende Mogendheid en van het Internationale Comité van het Rode Kruis, overeenkomstig de bepalingen van artikel 143.

Bovendien hebben deze personen het recht ten minste één pakket tot hulpverlening per maand te ontvangen.

Artikel 77

Verdachte of door de gerechten in het bezette gebied veroordeelde beschermde personen zullen bij het einde van de bezetting, met de hen betreffende dossiers, aan de autoriteiten van het bevrijde gebied worden overgedragen.

Artikel 78

Indien de bezettende Mogendheid het om dwingende redenen van veiligheid nodig acht ten aanzien van beschermde personen veiligheidsmaatregelen te nemen, mag zij hun ten hoogste een gedwongen verblijfplaats aanwijzen of hen aan internering onderwerpen.

Beslissingen ten aanzien van gedwongen verblijf of internering zullen worden genomen volgens een regelmatige procedure, welke door de bezettende Mogendheid overeenkomstig de bepalingen van dit Verdrag moet zijn vastgesteld. Deze procedure moet voorzien in het recht van hoger beroep voor de belanghebbende partijen. Ten aanzien van dit beroep moet binnen de kortst mogelijke termijn worden beslist. Indien de beslissingen worden gehandhaafd, zal een

door genoemde Mogendheid ingesteld bevoegd orgaan deze met ge-
regelde tussenpozen, zo mogelijk iedere zes maanden, aan herziening
onderwerpen.

Beschermde personen aan wie een gedwongen verblijfplaats is
aangewezen en die dientengevolge worden gedwongen hun woning
te verlaten, zullen zonder enige beperking de voordelen der bepa-
lingen van artikel 39 van dit Verdrag genieten.

AFDELING IV

Regelen betreffende de behandeling van geïnterneerden

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 79

De Partijen bij het conflict mogen beschermde personen uitslui-
tend interneren overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 41,
42, 43, 68 en 78.

Artikel 80

Geïnterneerden behouden hun volle burgerlijke bevoegdheid en
mogen de rechten welke daaruit voortvloeien, uitoefenen voor zover
zulks verenigbaar is met de staat van geïnterneerde.

Artikel 81

De Partijen bij het conflict zijn gehouden kosteloos te voorzien in
het onderhoud van door haar geïnterneerde beschermde personen en
hun op dezelfde voorwaarde de geneeskundige verzorging te ver-
schaffen, welke hun gezondheidstoestand noodzakelijk maakt.

Voor het terugbetalen van deze kosten mag geen aftrek worden
toegepast op de toelagen, lonen of tegoeden van de geïnterneerden.

De gevangenhoudende Mogendheid moet voorzien in het onder-
houd van personen die afhankelijk zijn van geïnterneerden, indien
deze personen onvoldoende middelen van bestaan hebben of niet in
staat zijn zelf voor hun levensonderhoud te zorgen.

Artikel 82

De gevangenhoudende Mogendheid zal de geïnterneerden zoveel
mogelijk naar hun nationaliteit, taal en gewoonten indelen. Geïnter-
neerde onderdanen van eenzelfde land mogen niet worden gescheiden
op grond van het enkele feit, dat zij verschillende talen spreken.

Gedurende de gehele interneringstijd zullen leden van eenzelfde
familie, en in het bijzonder ouders en kinderen, verenigd blijven in
hetzelfde interneringsoord, met uitzondering van de gevallen waarin
de werkzaamheden, de gezondheidstoestand of de toepassing van de
bepalingen van hoofdstuk IX van deze Afdeling een tijdelijke schei-
ding noodzakelijk maken. Geïnterneerden kunnen verzoeken, dat hun

kinderen die, zonder toezicht van de ouders, in vrijheid zijn gebleven, met hen worden geïnterneerd.

Geïnterneerde leden van eenzelfde familie zullen, voor zover enigszins mogelijk, in dezelfde lokaliteiten worden gehuisvest en gescheiden van andere geïnterneerden worden ondergebracht. Het leiden van een familieleden moet hun worden mogelijk gemaakt.

HOOFDSTUK II

Interneringsoorden

Artikel 83

De gevangenhoudende Mogendheid mag interneringsoorden niet instellen in gebieden welke bijzonder aan oorlogsgevaaren zijn blootgesteld.

De gevangenhoudende Mogendheid zal, door tussenkomst van de beschermende Mogendheid, aan de vijandelijke Mogendheden mededeling doen van alle vereiste gegevens betreffende de aardrijkskundige ligging der interneringsoorden.

Telkens wanneer overwegingen van militaire aard zulks veroorloven, zullen interneringskampen kenbaar worden gemaakt door de de letters IC, zodanig aangebracht, dat zij overdag uit de lucht duidelijk zichtbaar zijn; echter kunnen de belanghebbende Mogendheden een ander middel van aanduiding overeenkomen. Geen ander oord dan een interneringskamp mag op deze wijze worden aangeduid.

Artikel 84

Geïnterneerden moeten afgezonderd van krijgsgevangenen en van om enige andere reden van hun vrijheid beroofde personen worden ondergebracht en verzorgd.

Artikel 85

De gevangenhoudende Mogendheid is verplicht alle nodige en mogelijke maatregelen te nemen om beschermde personen, van de aanvang van hun internering af, onder te brengen in gebouwen of verblijven welke alle waarborgen bieden voor hygiëne en gezondheid, alsmede afdoende bescherming tegen de wisselvalligheden van het klimaat en de gevolgen van de oorlog. In geen geval mogen permanente interneringsoorden gelegen zijn in ongezonde streken of in streken waar het klimaat schadelijk zou zijn voor de geïnterneerden. In alle gevallen waarin beschermde personen tijdelijk in een ongezonde streek, of in een streek waar het klimaat schadelijk is voor hun gezondheid, worden geïnterneerd, moeten zij, zodra de omstandigheden zulks veroorloven, worden overgebracht naar een interneringsoord waar deze gevaaren niet zijn te vreezen.

De lokaliteiten moeten geheel vochtvrij zijn en voldoende verwarmd en verlicht, in het bijzonder tussen het invallen van de duisternis en het doven van de lichten. De slaapvertrekken moeten van

voldoende afmetingen zijn en een goede luchtverversing moet mogelijk zijn; iedere geïnterneerde moet over een behoorlijk nachtleger en een voldoende aantal dekens beschikken, gelet op het klimaat, en op leeftijd, sekse en gezondheidstoestand van de geïnterneerden.

Geïnterneerden moeten dag en nacht kunnen beschikken over privaten en urinoirs welke in overeenstemming zijn met de regels der hygiëne en in een voortdurende staat van zindelijkheid worden gehouden. Aan de geïnterneerden moeten in voldoende hoeveelheid water en zeep worden verstrekt voor hun dagelijkse lichaamsverzorging en voor het wassen van hun linnengoed; daartoe zullen de nodige installaties en hulpmiddelen te hunner beschikking worden gesteld. Zij moeten bovendien kunnen beschikken over douches of baden. De nodige tijd voor de hygiënische verzorging en de reinigingswerkzaamheden moet hun worden gegund.

Voor het geval het nodig mocht zijn, als tijdelijke uitzonderingsmaatregel, geïnterneerde vrouwen die niet tot één familiegroep behoren, onder te brengen in hetzelfde interneringsoord als mannen, is het te harer beschikking stellen van afzonderlijke slaapvertrekken en privaten verplicht.

Artikel 86

De gevangenhoudende Mogendheid zal passende lokaliteiten ter beschikking stellen van de geïnterneerden, welke hun gezindte ook moge zijn, voor het houden van hun godsdienst oefeningen.

Artikel 87

Tenzij geïnterneerden over andere soortgelijke faciliteiten kunnen beschikken, zal in ieder interneringsoord een cantine worden ingericht, opdat de geïnterneerden de mogelijkheid hebben zich levensmiddelen en voorwerpen voor dagelijks gebruik, zeep en tabak hieronder begrepen, welke hun persoonlijk welzijn en gerief kunnen verhogen, aan te schaffen tegen prijzen welke in geen geval die van de handel ter plaatse mogen te boven gaan.

De winsten van de cantines zullen worden gestort in een speciaal hulpfonds, hetwelk in ieder interneringsoord zal worden gesticht en geadmistreerd ten bate van de geïnterneerden in dat interneringsoord. Het Comité van geïnterneerden, bedoeld in artikel 102, heeft het recht van toezicht op de administratie van de cantine en op het beheer van dit fonds.

Bij de opheffing van een interneringsoord zal het batig saldo van het hulpfonds worden overgemaakt naar het hulpfonds van een ander interneringsoord van geïnterneerden van dezelfde nationaliteit, dan wel, indien een zodanig oord niet bestaat, naar een centraal hulpfonds, hetwelk ten voordele van alle geïnterneerden die in de macht van de gevangenhoudende Mogendheid verblijven, zal worden beheerd. In geval van algemene invrijheidstelling zullen de saldi door de gevangenhoudende Mogendheid worden behouden, tenzij anders overeengekomen tussen de betrokken Mogendheden.

Artikel 88

In alle interneringsoorden, blootgesteld aan luchtbombardementen of andere oorlogsgevaaren, zal een voldoende aantal passende schuilplaatsen worden ingericht om de nodige bescherming te verzekeren. In geval van alarm moeten de geïnterneerden zich zo spoedig mogelijk daarheen kunnen begeven, met uitzondering van hen die mochten deelnemen aan de bescherming van hun verblijven tegen bovengenoemde gevaaren. Iedere beschermingsmaatregel welke ten behoeve van de bevolking wordt genomen, zal evenzeer op hen van toepassing zijn.

In interneringsoorden moeten voldoende voorzorgsmaatregelen tegen brandgevaar worden genomen.

HOOFDSTUK III

Voeding en kleding

Artikel 89

Het dagelijks voedselrantsoen van geïnterneerden moet, wat hoeveelheid, hoedanigheid en afwisseling betreft, voldoende zijn om een normale gezondheidstoestand te verzekeren en het ontstaan van stoornissen door gemis aan bepaalde stoffen te voorkomen. Rekening moet ook worden gehouden met de voeding waaraan de geïnterneerden gewend waren.

Geïnterneerden zullen bovendien de middelen ontvangen om zelf het extra voedsel waarover zij mochten beschikken, toe te bereiden.

Voldoende drinkwater moet aan de geïnterneerden worden verstrekt. Het gebruik van tabak is geoorloofd.

Geïnterneerden die arbeiden, moeten extra voeding ontvangen in evenredigheid met de aard van de arbeid welke zij verrichten.

Zwangere en zogende vrouwen en kinderen beneden 15 jaar moeten extra voeding ontvangen, overeenkomstig hun lichamelijke behoeften.

Artikel 90

Alle faciliteiten zullen aan geïnterneerden worden verleend om zich te voorzien van kleding, schoeisel en extra ondergoed, zowel op het ogenblik van hun aanhouding als later, indien zulks nodig is. Indien geïnterneerden niet beschikken over voldoende kleding, gelet op het klimaat, en zij zich deze niet zelf kunnen verschaffen, zal de gevangenhoudende Mogendheid hun deze kosteloos verstrekken.

Kledingstukken welke de gevangenhoudende Mogendheden aan geïnterneerden verstrekt, en uitwendige merktkens welke op de kleding van geïnterneerden worden aangebracht, mogen geen ontarend karakter hebben, noch hen belachelijk maken.

Werkende geïnterneerden moeten voor hun arbeid geschikte kleding ontvangen, waaronder begrepen beschermende kleding, telkens wanneer de aard van de arbeid zulks vereist.

HOOFDSTUK IV

Hygiëne en geneeskundige verzorging

Artikel 91

Ieder interneringsoord moet voorzien zijn van een behoorlijk ziekenverblijf, geplaatst onder het gezag van een bevoegd geneesheer, waar de geïnterneerden de verzorging welke zij nodig mochten hebben, zomede een passende diëetvoeding kunnen ontvangen. Isolatie-vertrekken moeten worden bestemd voor gevallen van besmettelijke of geesteszieken.

Kraamvrouwen en geïnterneerden, lijdende aan een ernstige ziekte, of wier toestand een bijzondere behandeling, operatief ingrijpen of verzorging in een ziekeninrichting noodzakelijk maakt, moeten in een inrichting welke geschikt is om hen te behandelen, worden opgenomen en daar een verzorging ontvangen, welke niet mag achterstaan bij die welke aan de bevolking in het algemeen wordt gegeven.

Geïnterneerden zullen bij voorkeur door geneeskundig personeel van hun eigen nationaliteit worden behandeld.

Geïnterneerden mag niet worden verhinderd zich bij de geneeskundige autoriteiten voor onderzoek aan te melden. De geneeskundige autoriteiten van de gevangenhoudende Mogendheid zullen aan iedere behandelde geïnterneerde op diens verzoek een officiële verklaring verstrekken, welke de aard van zijn ziekte of verwonding en de duur en aard van zijn behandeling vermeldt. Een duplicaat van deze verklaring zal aan het Centraal Informatiebureau, bedoeld in artikel 140, worden gezonden.

De behandeling van een geïnterneerde zal kosteloos geschieden, evenals het verschaffen van de apparatuur, nodig om hem in goede gezondheid te houden, in het bijzonder van tand- of andere prothesen en van brillen.

Artikel 92

Ten minste éénmaal per maand zullen geneeskundige inspecties van de geïnterneerden worden gehouden. Deze inspecties hebben in het bijzonder ten doel de algemene gezondheids- en voedingstoestand en staat van zindelijkheid der geïnterneerden te controleren, zomede besmettelijke ziekten, in het bijzonder tuberculose, geslachtsziekten en malaria, op te sporen. De inspecties zullen in het bijzonder een controle op het lichaamsgewicht van iedere geïnterneerde en, ten minste éénmaal per jaar, een röntgenologisch onderzoek omvatten.

HOOFDSTUK V

Godsdienst, studie en lichaams oefeningen

Artikel 93

Geïnterneerden genieten volledige vrijheid om hun godsdienstplichten te vervullen, waaronder begrepen het bijwonen van hun ere-

diensten, mits zij zich gedragen naar de door de gevangenhoudende autoriteiten voorgeschreven maatregelen van orde.

Geïnterneerde bedienaars van een eredienst zijn bevoegd hun ambt vrijelijk onder hun geloofsgenoten uit te oefenen. Te dien einde zal de gevangenhoudende Mogendheid zorg dragen, dat zij evenredig worden verdeeld over de verschillende interneringsoorden waarin zich geïnterneerden bevinden, die dezelfde taal spreken en dezelfde godsdienst belijden. Indien het aantal van deze bedienaars niet voldoende is, zal de gevangenhoudende Mogendheid hun de nodige faciliteiten verlenen, waaronder vervoermiddelen, ten einde zich van het ene interneringsoord naar het andere te begeven, en zal hun worden toegestaan de geïnterneerden in ziekeninrichtingen te bezoeken. Bedienaars van een eredienst genieten voor hun ambtelijke aangelegenheden vrijheid van correspondentie met de geestelijke overheden van het land waar zij zijn geïnterneerd, en, voor zover mogelijk, met de internationale godsdienstige organisaties van hun geloofsbelijdenis. Deze correspondentie wordt niet geacht deel uit te maken van het aantal brieven en briefkaarten, bedoeld in artikel 107, maar is wel onderworpen aan de bepalingen van artikel 112.

Wanneer geïnterneerden niet beschikken over de bijstand van bedienaars van hun eredienst, of deze in onvoldoend aantal aanwezig zijn, mag de plaatselijke geestelijke overheid van dezelfde geloofsbelijdenis, in overleg met de gevangenhoudende Mogendheid, een geestelijke van hetzelfde geloof als dat der geïnterneerden aanwijzen, dan wel, indien zulks uit confessioneel oogpunt mogelijk is, een geestelijke van een aanverwant geloof of een daartoe bekwame leek. Deze zal de voordelen genieten, verbonden aan het ambt dat hij op zich heeft genomen. De aldus aangewezen personen moeten zich gedragen naar alle voorschriften, door de gevangenhoudende Mogendheid vastgesteld in het belang van de orde en tucht en de veiligheid.

Artikel 94

De gevangenhoudende Mogendheid zal bezigheden van intellectuele, opvoedende, ontspannende en sportieve aard onder de geïnterneerden aanmoedigen, hen daarbij geheel vrijlatend daaraan al of niet deel te nemen. Zij zal alle mogelijke maatregelen nemen om de uitoefening daarvan te verzekeren, in het bijzonder door geschikte lokaliteiten te hunner beschikking te stellen.

Alle faciliteiten zullen aan geïnterneerden worden verleend om hun studiën voort te zetten of nieuwe te beginnen. Het onderwijs aan kinderen en jongelieden moet worden verzekerd; zij moeten scholen kunnen bezoeken, hetzij in, hetzij buiten het interneringsoord.

Geïnterneerden moeten gelegenheid hebben zich te wijden aan lichaams oefeningen en aan sport en spel in de open lucht. Daartoe moet in alle interneringsoorden worden voorzien in voldoende open ruimten. Speciale speelplaatsen zullen voor kinderen en jongelieden worden gereserveerd.

Artikel 95

De gevangenhoudende Mogendheid mag geïnterneerden slechts arbeid doen verrichten indien zij zulks wenschen. Het gebruik voor arbeid welke, indien aan een niet-geïnterneerd beschermd persoon opgelegd, in strijd zou zijn met de artikelen 40 of 51 van dit Verdrag, alsmede het gebruik voor arbeid van ontierende of vernederende aard, is in ieder geval verboden.

Na een arbeidsperiode van zes weken mogen geïnterneerden te allen tijde verklaren het werk te willen beëindigen, met inachtneming van een opzeggingstermijn van acht dagen.

Deze bepalingen doen geen afbreuk aan het recht van de gevangenhoudende Mogendheid om geïnterneerde geneesheren, tandartsen of ander geneeskundig personeel te verplichten hun ambt uit te oefenen ten behoeve van hun mede-geïnterneerden; om geïnterneerden te gebruiken voor administratieve en onderhoudswerkzaamheden ten dienste van het interneringsoord; om deze personen te belasten met werkzaamheden in de keuken of andere huishoudelijke werkzaamheden, of ten slotte om hen te gebruiken voor werkzaamheden, dienend tot het beschermen van geïnterneerden tegen luchtbombardementen of andere oorlogsgevaaren. Echter mag geen geïnterneerde worden verplicht werkzaamheden te verrichten, waarvoor hij door een bevoegd geneesheer lichamelijk ongeschikt is verklaard.

De gevangenhoudende Mogendheid is verplicht de gehele verantwoordelijkheid op zich te nemen voor alle arbeidsvoorwaarden, de geneeskundige verzorging, de betaling van de lonen en de vergoeding terzake van beroepsongevallen en -ziekten. De arbeidsvoorwaarden en de vergoeding terzake van beroepsongevallen en -ziekten moeten overeenkomen met de nationale wetten en voorschriften en met het gebruik; zij mogen in geen geval achterstaan bij die, toegepast voor arbeid van dezelfde aard in dezelfde streek. De lonen zullen op billijke wijze worden vastgesteld bij overeenkomst tussen de gevangenhoudende Mogendheid, de geïnterneerden en eventueel de werkgever, indien deze een ander is dan de gevangenhoudende Mogendheid, onverminderd de verplichting van de gevangenhoudende Mogendheid om kosteloos te voorzien in het onderhoud van de geïnterneerde en in de geneeskundige verzorging welke zijn gezondheidstoestand noodzakelijk maakt. Geïnterneerden die blijvend worden gebruikt voor werkzaamheden, genoemd in het derde lid van dit artikel, zullen van de gevangenhoudende Mogendheid een billijk loon ontvangen; de arbeidsvoorwaarden en de vergoeding terzake van beroepsongevallen en -ziekten mogen niet achterstaan bij die, toegepast voor arbeid van dezelfde aard in dezelfde streek.

Artikel 96

Iedere werkgroep moet administratief ingedeeld zijn bij een interneringsoord. De bevoegde autoriteiten van de gevangenhoudende

Mogendheid en de commandant van dat interneringsoord zullen verantwoordelijk zijn voor de naleving van de bepalingen van dit Verdrag in de werkgroep. De commandant zal dagelijks een lijst bijhouden van de onder hem ressorterende werkgroepen en deze ter beschikking stellen van de gedelegeerden van de beschermende Mogendheid, het Internationale Comité van het Rode Kruis of enige andere menslievende organisatie, die het interneringsoord mochten bezoeken.

HOOFDSTUK VI

Persoonlijke eigendommen en geldmiddelen

Artikel 97

Geïnterneerden zijn gerechtigd goederen en voorwerpen voor persoonlijk gebruik te behouden. Geldbedragen, chèques, waardepapieren, enz., evenals voorwerpen van waarde, welke zij bij zich hebben, mogen hun slechts overeenkomstig vastgestelde regelen worden ontnomen. Een gespecificeerd ontvangstbewijs moet hun daarvoor worden overhandigd.

De geldbedragen moeten op de rekening van iedere geïnterneerde worden tegoedgeschreven, zoals bepaald in artikel 98. Deze bedragen mogen niet worden omgerekend in een andere muntsoort, tenzij de wetten van het land waar de eigenaar geïnterneerd is, zulks vereisen of de geïnterneerde daarin toestemt.

Voorwerpen welke bovenal een persoonlijke of gevoelswaarde hebben, mogen hun niet worden ontnomen.

Een vrouwelijke geïnterneerde mag uitsluitend door een vrouw worden gefouilleerd.

Bij hun invrijheidstelling of repatriëring zullen de geïnterneerden in geld ontvangen het tegoed van hun rekening, bijgehouden overeenkomstig artikel 98, benevens alle voorwerpen, geldbedragen, chèques, waardepapieren enz., welke hun tijdens de internering zijn ontnomen, met uitzondering van de voorwerpen of waardepapieren, door de gevangenhoudende Mogendheid op grond van haar van kracht zijnde wetten achtergehouden. Ingeval eigendommen van een geïnterneerde op grond van deze wetten worden achtergehouden, zal de belanghebbende een gespecificeerd ontvangstbewijs ontvangen.

Familiepapieren en identiteitsbewijzen, welke geïnterneerden bij zich hebben, mogen hun slechts tegen ontvangstbewijs worden ontnomen. Nimmer mogen geïnterneerden zonder identiteitsbewijs zijn. Indien zij er geen bezitten, zullen zij speciale door de gevangenhoudende autoriteiten opgestelde bewijzen ontvangen, welke voor hen tot het einde der internering als identiteitsbewijs zullen dienen.

Geïnterneerden mogen enig geld in gangbare munt of in de vorm van aankoopbonnen bij zich dragen, ten einde inkopen te kunnen doen.

Artikel 98

Aan iedere geïnterneerde zal op geregelde tijden een toelage worden uitbetaald om hem in staat te stellen levensmiddelen en voorwerpen als tabak, toiletartikelen, enz. te kopen. Deze toelagen kunnen worden verstrekt in de vorm van credieten of aankoopbonnen.

Geïnterneerden mogen bovendien toelagen ontvangen van de Mogendheid van welke zij onderdanen zijn, van de beschermende Mogendheden, van iedere organisatie tot hulpverlening of van hun familie, alsmede de opbrengst van hun eigendommen overeenkomstig de wetten van de gevangenhoudende Mogendheid. Het bedrag der toelagen, toegekend door de Mogendheid van welke zij onderdanen zijn, zal gelijk zijn voor iedere categorie van geïnterneerden (gebrekkigen, zieken, zwangere vrouwen, enz.) en mag niet door deze Mogendheid worden vastgesteld noch door de gevangenhoudende Mogendheid worden verdeeld op grondslag van onderscheid tussen geïnterneerden, als in artikel 27 van dit Verdrag verboden.

De gevangenhoudende Mogendheid zal voor iedere geïnterneerde een rekening aanhouden, waarop tegoedgeschreven zullen worden de in dit artikel genoemde toelagen, het door de geïnterneerde verdiend loon en de door hem ontvangen geldzendingen benevens de geldbedragen welke hem zijn ontnomen en ingevolge de op het grondgebied waar de geïnterneerde zich bevindt, van kracht zijnde wetten, beschikbaar mochten zijn. Voor zover verenigbaar met de in het betrokken land van kracht zijnde wetten, zullen aan een geïnterneerde alle faciliteiten worden verleend om geldzendingen over te maken aan zijn familie en aan de personen die van hem afhankelijk zijn. Hij mag van deze rekening de bedragen opnemen, nodig voor zijn persoonlijke uitgaven, binnen de door de gevangenhoudende Mogendheid vastgestelde grenzen. Hij zal te allen tijde, voor zover redelijkerwijs mogelijk, de gelegenheid hebben navraag te doen naar de stand van zijn rekening of zich daarvan uittreksels te verschaffen. De stand van de rekening zal, op verzoek, aan de beschermende Mogendheid worden medegedeeld, terwijl de rekening de geïnterneerde zal volgen in geval van overplaatsing.

HOOFDSTUK VII

Administratie en tucht

Artikel 99

Ieder interneringssoord zal worden geplaatst onder het gezag van een officier of verantwoordelijk ambtenaar, daartoe gekozen uit de geregelde krijgsmacht of de bestaande civiele administratie van de gevangenhoudende Mogendheid. De officier of ambtenaar, belast met het gezag over het interneringssoord, moet in het bezit zijn van de tekst van dit Verdrag in de officiële taal of één der officiële talen van zijn land en zal verantwoordelijk zijn voor de toepassing daarvan. Het personeel, belast met het toezicht op geïnterneerden,

moet onderricht zijn in de bepalingen van dit Verdrag en van de reglementen, vastgesteld om de toepassing daarvan te verzekeren.

De tekst van dit Verdrag en de teksten van bijzondere overeenkomsten, ingevolge dit Verdrag gesloten, zullen, in een voor de geïnterneerden begrijpelijke taal, in het interneringssoord worden aangeslagen of zich in het bezit van het Comité van geïnterneerden bevinden.

Voorschriften, orders, waarschuwingen en bekendmakingen van iedere aard zullen aan de geïnterneerden worden medegedeeld en in een voor hen begrijpelijke taal in het interneringssoord worden aangeslagen.

Alle orders en bevelen, tot geïnterneerden persoonlijk gericht, moeten eveneens in een voor hem begrijpelijke taal worden gegeven.

Artikel 100

De tucht in interneringssoorden moet verenigbaar zijn met de beginselen van menselijkheid en mag in geen geval voorschriften inhouden, welke aan geïnterneerden lichamelijke inspanning, gevaarlijk voor hun gezondheid, dan wel lichamelijke of geestelijke martelingen zouden opleggen. Tatouëring of het aanbrengen van herkenningstekens op het lichaam is verboden.

In het bijzonder zijn verboden langdurig staan of langdurige appels, lichamelijke oefeningen als strafmaatregel, militaire exercities en beperkingen van het voedselrantsoen.

Artikel 101

Geïnterneerden hebben het recht bij de autoriteiten in wier macht zij zich bevinden, verzoeken in te dienen met betrekking tot het interneringsregiem waaraan zij zijn onderworpen.

Evenzo hebben zij onbeperkt het recht, hetzij door tussenkomst van het Comité van geïnterneerden, hetzij rechtstreeks indien zij zulks noodzakelijk achten, zich te wenden tot de vertegenwoordigers van de beschermende Mogendheid, om hun aandacht te vestigen op de punten waarover zij zich mochten hebben te beklagen met betrekking tot het regiem der internering.

Deze verzoeken en klachten moeten met spoed en zonder wijziging worden doorgezonden. Zelfs indien deze als ongegrond worden aangemerkt, mogen zij geen aanleiding geven tot nigerlei bestraffing.

De Comité's van geïnterneerden kunnen aan de vertegenwoordigers van de beschermende Mogendheid periodieke rapporten over de toestand in de interneringssoorden en de behoeften van de geïnterneerden zenden.

Artikel 102

In ieder interneringssoord zullen de geïnterneerden iedere zes maanden, bij vrije en geheime stemming, de leden van een Comité kiezen, dat tot taak zal hebben hen te vertegenwoordigen bij de autoriteiten

van de gevangenhoudende Mogendheid, bij de beschermende Mogendheden, het Internationale Comité van het Rode Kruis en bij iedere andere organisatie tot hulpverlening aan de geïnterneerden. De leden van dit Comité zijn herkiesbaar.

De aldus gekozen geïnterneerden zullen in functie treden nadat hun verkiezing door de gevangenhoudende autoriteiten is goedgekeurd. De redenen voor een eventuele weigering of ontzetting moeten aan de belanghebbende beschermende Mogendheden worden medegedeeld.

Artikel 103

De Comité's van geïnterneerden moeten het lichamelijk, moreel en geestelijk welzijn der geïnterneerden bevorderen.

In het bijzonder ingeval de geïnterneerden mochten besluiten in hun midden een systeem van onderlinge bijstand te organiseren, zal deze organisatie tot de bevoegdheid van de Comité's behoren, naast de bijzondere werkzaamheden waarmede zij ingevolge andere bepalingen van dit Verdrag zijn belast.

Artikel 104

Leden van Comité's van geïnterneerden mogen niet tot enige andere arbeid worden verplicht, indien de uitoefening van hun functie daardoor zou worden bemoeilijkt.

Leden der Comité's kunnen onder de geïnterneerden de hulpkrachten aanwijzen, die zij nodig mochten hebben. Alle nodige faciliteiten zullen hun worden verleend, in het bijzonder een zekere mate van bewegingsvrijheid, vereist voor de vervulling van hun taak (bezoeken aan werkgroepen, het in ontvangst nemen van goederen, enz.).

Evenzo zullen alle faciliteiten worden verleend aan de leden der Comité's voor hun correspondentie per post en telegraaf met de gevangenhoudende autoriteiten, de beschermende Mogendheden, het Internationale Comité van het Rode Kruis en hun gedelegeerden, alsmede met de organisaties tot hulpverlening aan geïnterneerden. Leden der Comité's, die zich in een werkgroep bevinden, zullen dezelfde faciliteiten genieten voor hun correspondentie met het Comité van het interneringsoord waartoe de werkgroep behoort. Deze correspondentie mag niet worden beperkt, noch worden beschouwd als een deel van het in artikel 107 genoemd aantal brieven en briefkaarten.

Geen lid van een Comité mag worden overgeplaatst zonder dat hem een redelijke tijd is gelaten zijn opvolger op de hoogte te stellen van de lopende zaken.

HOOFDSTUK VIII

Betrekkingen met de buitenwereld

Artikel 105

Zodra zij beschermde personen interneren, zullen de gevangenhoudende Mogendheden aan hen en aan de Mogendheid van welke

zij onderdanen zijn, en aan hun beschermende Mogendheid de maatregelen ter kennis brengen, welke zij tot uitvoering van de bepalingen van dit hoofdstuk hebben genomen. Evenzo zullen zij iedere wijziging in deze maatregelen ter kennis van de betrokken Partijen brengen.

Artikel 106

Zodra hij is geïnterneerd of uiterlijk één week na aankomst in een interneringsoord en evenzo in geval van ziekte, overbrenging naar een ander interneringsoord of naar een ziekeninrichting, zal iedere geïnterneerde in de gelegenheid worden gesteld enerzijds aan zijn familie en anderzijds aan het Centraal Bureau, bedoeld in artikel 140, rechtstreeks een interneringskaart te zenden, zo mogelijk overeenkomstig het als bijlage aan dit Verdrag gehecht model, welke hen inlicht over zijn internering, adres en gezondheidstoestand. Bedoelde kaarten moeten met de grootst mogelijke spoed worden doorgezonden en mogen op geen enkele wijze worden opgehouden.

Artikel 107

Geïnterneerden zijn gerechtigd brieven en briefkaarten te verzenden en te ontvangen. Indien de gevangenhoudende Mogendheid het noodzakelijk acht het aantal door iedere geïnterneerde te verzenden brieven en briefkaarten te beperken, mag dit aantal niet lager worden gesteld dan twee brieven en vier briefkaarten per maand, zoveel mogelijk overeenkomstig de als bijlagen aan dit Verdrag gehechte modellen. Indien de tot geïnterneerden gerichte correspondentie moet worden beperkt, mag dit slechts worden voorgeschreven door de Mogendheid van welke zij onderdanen zijn, eventueel op verzoek van de gevangenhoudende Mogendheid. Deze brieven en briefkaarten moeten binnen een redelijke termijn worden vervoerd; zij mogen niet worden opgehouden of achtergehouden bij wijze van tuchtmaatregel.

Geïnterneerden die sedert lang zonder bericht van hun naaste familieleden zijn, of die niet in de gelegenheid zijn langs de gewone weg bericht van hen te ontvangen of aan hen te zenden, evenals degenen die zich zeer ver van de hunnen bevinden, zijn gerechtigd telegrammen te zenden, tegen betaling van de telegraafkosten in de muntsoort waarover zij beschikken. Deze maatregel zal eveneens voor hen van toepassing zijn in als dringend erkende gevallen.

In den regel zal de correspondentie van geïnterneerden in hun moedertaal worden gevoerd. De Partijen bij het conflict kunnen correspondentie in andere talen toestaan.

Artikel 108

Geïnterneerden zijn gerechtigd, per post of op iedere andere wijze, persoonlijke of collectieve zendingen te ontvangen, welke in het bijzonder bevatten levensmiddelen, kleding, geneeskundige benodigdheden, alsmede boeken en voorwerpen tot voorziening in hun behoeften op godsdienstig terrein of op het gebied van ontwikkeling of

ontspanning. Deze zendingen zullen de gevangenhoudende Mogendheid in genen dele ontheffen van de verplichtingen welke krachtens dit Verdrag op haar rusten.

Ingeval het om militaire redenen noodzakelijk is de hoeveelheid van deze zendingen te beperken, moeten de beschermende Mogendheid, het Internationale Comité van het Rode Kruis of enige andere organisatie tot hulpverlening aan de geïnterneerden, belast met het verzenden van deze zendingen, daarmede behoorlijk in kennis worden gesteld.

De wijze van verzending van persoonlijke of collectieve zendingen zal, zo nodig, worden geregeld bij bijzondere overeenkomst tussen de belanghebbende Mogendheden, welke in geen geval vertraging in de ontvangst door de geïnterneerden van zendingen tot hulpverlening mag veroorzaken. Zendingen van levensmiddelen of kleding mogen geen boeken bevatten; zendingen van geneeskundige benodigdheden zullen in het algemeen in collectieve pakketten worden verzonden.

Artikel 109

Bij gebreke van bijzondere overeenkomsten tussen Partijen bij het conflict over de wijze van ontvangst en verdeling van collectieve zendingen tot hulpverlening, zal het reglement betreffende collectieve zendingen, hetwelk als bijlage aan dit Verdrag is gehecht, van toepassing zijn.

Bovenbedoelde bijzondere overeenkomsten mogen in geen geval het recht van de Comité's van geïnterneerden beperken om bezit te nemen van voor geïnterneerden bestemde collectieve zendingen tot hulpverlening, over te gaan tot de verdeling daarvan en daarover te beschikken in het belang van de geadresseerden.

Deze overeenkomsten mogen evenmin het recht beperken van de vertegenwoordigers van de beschermende Mogendheid, het Internationale Comité van het Rode Kruis of enige andere organisatie tot hulpverlening aan geïnterneerden, belast met het verzenden van deze collectieve zendingen, om toe te zien op de verdeling daarvan onder de geadresseerden.

Artikel 110

Alle zendingen tot hulpverlening aan geïnterneerden zullen vrijgesteld zijn van invoerrechten, accijnzen en andere rechten.

Alle postzendingen, pakketten tot hulpverlening en geldzendingen inbegrepen, uit andere landen gezonden aan geïnterneerden dan wel door hen verzonden per post, hetzij rechtstreeks, hetzij door tussenkomst van de Informatiebureaux, bedoeld in artikel 136, en het Centraal Informatiebureau, bedoeld in artikel 140, zullen vrijgesteld zijn van port, zowel in het land van herkomst en van bestemming, als in de landen van doorvoer. Te dien einde zullen, in het bijzonder, de vrijstellingen, voorzien in het Wereldpostverdrag van 1947 en in de overeenkomsten van de Wereldpostvereniging ten behoeve van burgers van vijandelijke nationaliteit, vastgehouden in kampen of in

burgergevangenen, worden uitgebreid tot de andere geïnterneerde personen die krachtens dit Verdrag worden beschermd. De landen die niet zijn aangesloten bij bovengenoemde regelingen, zijn verplicht port-vrijdom te verlenen onder dezelfde voorwaarden.

De vervoerkosten van zendingen tot hulpverlening, bestemd voor geïnterneerden, welke, ten gevolge van haar gewicht of om enige andere reden, hun niet per post kunnen worden toegezonden, zullen ten laste komen van de gevangenhoudende Mogendheid in alle gebieden welke zich onder haar gezag bevinden. De overige Mogendheden die partij zijn bij dit Verdrag, zullen de vervoerkosten in haar onderscheiden gebieden dragen.

De uit het vervoer van deze zendingen voortvloeiende kosten welke niet worden gedekt door de bepalingen van de voorgaande leden, zullen ten laste komen van de afzender.

De Hoge Verdragsluitende Partijen zullen er zoveel mogelijk naar streven de tarieven, berekend voor telegrammen welke door geïnterneerden verzonden of aan hen gericht worden, te verlagen.

Artikel 111

Ingeval militaire operaties de betrokken Mogendheden zouden beletten de op haar rustende verplichting na te komen om het vervoer van de zendingen, bedoeld in de artikelen 106, 107, 108 en 113, te verzorgen, mogen de betrokken beschermende Mogendheden, het Internationale Comité van het Rode Kruis of enige andere organisatie die daarvoor toestemming van de Partijen bij het conflict heeft ontvangen, trachten het vervoer van deze zendingen te doen plaats vinden met passende middelen (spoorwegwagons, vrachtauto's, vaartuigen of vliegtuigen, enz.). De Hoge Verdragsluitende Partijen zullen trachten hun tot dat doel deze vervoermiddelen te verschaffen en het verkeer ervan toe te staan, in het bijzonder door het verstrekken van de nodige vrijeleiden.

Deze vervoermiddelen mogen eveneens worden gebruikt om te vervoeren:

- a. de correspondentie, lijsten en rapporten, uitgewisseld tussen het Centraal Informatiebureau, bedoeld in artikel 140, en de nationale Bureaux, bedoeld in artikel 136;
- b. de correspondentie en rapporten betreffende geïnterneerden, welke de beschermende Mogendheden, het Internationale Comité van het Rode Kruis of enige andere organisatie tot hulpverlening aan de geïnterneerden, uitwisselen hetzij met hun eigen gedelegeerden, hetzij met de Partijen bij het conflict.

Deze bepalingen beperken in geen deele het recht van iedere Partij bij het conflict om, indien zij zulks verkiest, het vervoer op andere wijze te organiseren en vrijeleiden te verstrekken op overeen te komen voorwaarden.

De kosten, veroorzaakt door het gebruik van deze vervoermiddelen, zullen naar evenredigheid worden gedragen door de Partijen bij het conflict, wier onderdanen daarvan profijt trekken.

Artikel 112

De censuur van aan geïnterneerden gerichte of door hen verzonden correspondentie moet zo snel mogelijk geschieden.

Het onderzoek van voor geïnterneerden bestemde zendingen mag niet op zodanige wijze geschieden, dat de daarin aanwezige levensmiddelen aan bederf worden blootgesteld en zal worden uitgevoerd in tegenwoordigheid van de geadresseerde of van een door hem gevolmachtigd mede-geïnterneerde. De uitreiking van persoonlijke of collectieve zendingen aan geïnterneerden mag niet worden vertraagd onder voorwendsel van moeilijkheden bij de censuur.

Ieder verbod om te corresponderen, door de Partijen bij het conflict om militaire of politieke redenen uitgevaardigd, mag slechts van tijdelijke aard en van zo kort mogelijke duur zijn.

Artikel 113

De gevangenhoudende Mogendheden zullen alle redelijke faciliteiten verlenen voor de verzending, door tussenkomst van de beschermende Mogendheid of het Centraal Bureau, bedoeld in artikel 140, of op andere wijze, van testamenten, volmachten of andere documenten, bestemd voor geïnterneerden of door hen verzonden.

In alle gevallen zullen de gevangenhoudende Mogendheden voor de geïnterneerden het opstellen en legaliseren van deze documenten in de juiste en wettige vorm vergemakkelijken; te dien einde zullen zij hun in het bijzonder toestaan een rechtsgeleerde te raadplegen.

Artikel 114

De gevangenhoudende Mogendheid zal aan geïnterneerden alle faciliteiten verlenen om hen in staat te stellen hun eigendommen te beheren, voor zover zulks verenigbaar is met het geïnterneerd zijn en met de van kracht zijnde wetten. Te dien einde kan deze Mogendheid hun, in dringende gevallen en indien de omstandigheden zulks veroorloven, toestaan het interneringsoord te verlaten.

Artikel 115

In alle gevallen waarin een geïnterneerde partij is in een proces voor welk gerecht ook, moet de gevangenhoudende Mogendheid, indien de geïnterneerde zulks verzoekt, het gerecht op de hoogte stellen van zijn internering en binnen de wettelijke grenzen zorg dragen, dat alle noodzakelijke maatregelen worden genomen, opdat hij geen nadeel ondervindt van het feit van zijn internering, wat betreft de voorbereiding en het voeren van zijn proces of de tenuitvoerlegging van iedere uitspraak van het gerecht.

Artikel 116

Aan iedere geïnterneerde zal worden toegestaan, met geregelde tussenpozen en zo dikwijls mogelijk, bezoek te ontvangen, in de eerste plaats van zijn naaste verwanten.

In dringende gevallen en voor zover mogelijk, in het bijzonder in geval van overlijden of ernstige ziekte van een familielid, zal aan de geïnterneerde worden toegestaan zijn gezin te bezoeken.

HOOFDSTUK IX

Strafrechtelijke en tuchtrechtelijke sancties

Artikel 117

Onverminderd de bepalingen van dit hoofdstuk, blijven de wetten welke van kracht zijn op het grondgebied waar de geïnterneerden zich bevinden, van toepassing op geïnterneerden die gedurende de internering vergrijpen plegen.

Indien wetten, reglementen of orders handelingen, begaan door geïnterneerden, strafbaar stellen, terwijl dezelfde feiten niet strafbaar zijn wanneer zij worden begaan door niet-geïnterneerde personen, mogen zodanige handelingen slechts tuchtrechtelijke straffen ten gevolge hebben.

Een geïnterneerde mag slechts éénmaal worden gestraft voor hetzelfde feit of op dezelfde telastelegging.

Artikel 118

Bij het bepalen van de straf moeten de gerechten of autoriteiten, in zo ruim mogelijke mate, rekening houden met het feit, dat de verdachte geen onderdaan is van de gevangenhoudende Mogendheid. Zij zijn vrij de straf, gesteld op het vergrijp waarvan de geïnterneerde wordt beschuldigd, te verminderen en zijn derhalve niet gehouden de voorgeschreven minimum-straf op te leggen.

Opsluiting in lokaliteiten zonder daglicht en, in het algemeen, iedere vorm van wreedheid zijn verboden.

Geïnterneerden die een tuchtrechtelijke of gerechtelijke straf hebben ondergaan, mogen niet verschillend van de andere geïnterneerden worden behandeld.

De duur van de voorlopige hechtenis, door een geïnterneerde ondergaan, zal in mindering worden gebracht op iedere tuchtrechtelijke of gerechtelijke vrijheidsstraf welke hem mocht worden opgelegd.

De Comité's van geïnterneerden zullen op de hoogte worden gesteld van alle gerechtelijke stappen, ondernomen tegen de geïnterneerden die zij vertegenwoordigen, alsmede van de resultaten.

Artikel 119

De tuchtrechtelijke straffen welke op geïnterneerden mogen worden toegepast, zijn:

1. een boete van ten hoogste 50 % van het loon, bedoeld in artikel 95, gedurende een tijdvak van niet meer dan dertig dagen;
2. intrekking van voorrechten welke boven de in dit Verdrag voorgeschreven behandeling zijn verleend;
3. corvéediensten tot ten hoogste twee uur per dag, in verband met het onderhoud van het interneringsoord;
4. arrest.

In geen geval mogen tuchtrechtelijke straffen onmenselijk, ruw of gevaarlijk voor de gezondheid van de geïnterneerden zijn. Rekening moet worden gehouden met de leeftijd, sekse en gezondheidstoestand van de geïnterneerde.

De duur van één enkele straf mag in geen geval dertig achtereenvolgende dagen overschrijden, zelfs niet indien een geïnterneerde zich op het ogenblik dat zijn zaak wordt behandeld, mocht hebben te verantwoorden voor meer dan één tuchtrechtelijk vergrijp, onverschillig of deze feiten al dan niet met elkander in verband staan.

Artikel 120 ·

Geïnterneerden die wederom worden gegrepen na te zijn ontvlucht of bij een poging tot ontvluchting, mogen slechts tuchtrechtelijk worden gestraft, zelfs in geval van recidive.

In afwijking van het derde lid van artikel 118, mogen geïnterneerden die wegens ontvluchting of poging daartoe worden gestraft, worden onderworpen aan een speciale bewaking, mits deze hun gezondheid niet ongunstig beïnvloedt, in een interneringsoord wordt toegepast en geen enkele waarborg welke dit Verdrag hun biedt, teniet doet.

Geïnterneerden die behulpzaam zijn geweest bij een ontvluchting of een poging daartoe, mogen uit dien hoofde slechts tuchtrechtelijk worden gestraft.

Artikel 121

Ontvluchting of poging daartoe zal, zelfs in geval van recidive, niet als een verzwarende omstandigheid worden beschouwd indien de geïnterneerde wordt verwezen naar een gerecht wegens tijdens deze ontvluchting of poging daartoe gepleegde vergrijpen.

De Partijen bij het conflict zullen zorg dragen, dat de bevoegde autoriteiten lankmoedigheid betrachten bij haar beslissing of een vergrijp, begaan door een geïnterneerde, tuchtrechtelijk of strafrechtelijk moet worden afgedaan, in het bijzonder wat betreft feiten welke verband houden met een ontvluchting of een poging daartoe.

Artikel 122

Feiten welke tuchtrechtelijke vergripen inhouden, zullen onmiddellijk worden onderzocht. Dit geldt in het bijzonder voor ontvluchting of poging daartoe; een wederom gevangengenomen geïnterneerde zal zo spoedig mogelijk aan de bevoegde autoriteiten worden overgegeven.

In gevallen van tuchtrechtelijke vergripen zal het voorlopig arrest voor alle geïnterneerden tot het uiterste minimum worden beperkt en de duur van veertien dagen niet overschrijden; de duur moet in alle gevallen op de vrijheidsstraf welke mocht worden opgelegd, in mindering worden gebracht.

De bepalingen van de artikelen 124 en 125 zullen van toepassing zijn op geïnterneerden die in voorlopig arrest zijn gesteld wegens een tuchtrechtelijk vergrijp.

Artikel 123

Onverminderd de bevoegdheid van gerechten en hoge autoriteiten, mag een tuchtrechtelijke straf alleen worden opgelegd door de commandant van het interneringsoord, of door een verantwoordelijk officier of ambtenaar die hem vervangt, of aan wie hij zijn tuchtrechtelijke bevoegdheden heeft gedelegeerd.

Voordat een tuchtrechtelijke straf wordt opgelegd, moet aan de verdacht geïnterneerde nauwkeurig worden medegedeeld van welke feiten hij wordt beschuldigd. Hem zal de gelegenheid worden gegeven uitleg te geven van zijn gedrag, zich te verdedigen, getuigen te doen horen en, zo nodig, de hulp van een bevoegd tolk in te roepen. De beslissing zal worden uitgesproken in tegenwoordigheid van de beschuldigde en van een lid van het Comité van geïnterneerden.

Tussen het aanzeggen van een tuchtrechtelijke straf en de tenuitvoerlegging daarvan mag niet meer dan één maand verlopen.

Wanneer aan een geïnterneerde een nieuwe tuchtrechtelijke straf wordt opgelegd, zal tussen de tenuitvoerlegging van deze twee straffen een termijn van ten minste drie dagen verlopen, indien de duur van één dezer straffen tien dagen of meer bedraagt.

De commandant van het interneringsoord moet een register van opgelegde tuchtrechtelijke straffen aanhouden, hetwelk ter inzage moet zijn voor vertegenwoordigers van de beschermende Mogendheid.

Artikel 124

In geen geval mogen geïnterneerden naar strafinrichtingen (huizen van bewaring, gevangenissen, tuchthuizen, inrichtingen voor dwangarbeid, enz.) worden overgebracht om daar tuchtrechtelijke straffen te ondergaan.

De lokaliteiten waarin tuchtrechtelijke straffen worden ondergaan, moeten aan de eisen van hygiëne beantwoorden en in het bijzonder van voldoende nachtleger zijn voorzien; geïnterneerden die een straf

ondergaan, moeten in de gelegenheid worden gesteld zich in een staat van zindelijkheid te houden.

Geïnterneerde vrouwen die een tuchtrechtelijke straf ondergaan, zullen in verblijven, afgescheiden van die der mannen, worden ondergebracht en onder rechtstreeks toezicht van vrouwen staan.

Artikel 125

Aan tuchtrechtelijk gestrafte geïnterneerden zal worden toegestaan dagelijks lichaamsbeweging te nemen en in de open lucht te vertoeven gedurende ten minste twee uur.

Op hun verzoek zal hun worden toegestaan zich op het dagelijks ziekenrapport te melden; zij zullen de verzorging ontvangen, welke hun gezondheidstoestand noodzakelijk maakt, en, zo nodig, worden opgenomen in het ziekenverblijf van het interneringsoord of in een ziekeninrichting.

Hun zal worden toegestaan te lezen en te schrijven, alsook brieven te verzenden en te ontvangen. Pakketten en geldzendingen kunnen hun echter worden onthouden tot na het einde van de straf; deze zullen intussen aan het Comité van geïnterneerden worden toevertrouwd, dat aan het ziekenverblijf de aan bederf onderhevige levensmiddelen welke zich in die pakketten bevinden, zal overhandigen.

Een tuchtrechtelijk gestrafte geïnterneerde mag niet van de voordelen van de bepalingen der artikelen 107 en 143 worden beroofd.

Artikel 126

De bepalingen van de artikelen 71 tot en met 76 zijn op overeenkomstige wijze van toepassing bij vervolging, ingesteld tegen geïnterneerden die zich op het eigen grondgebied van de gevangenhoudende Mogendheid bevinden.

HOOFDSTUK X

Overbrengen van geïnterneerden

Artikel 127

Het overbrengen van geïnterneerden moet steeds op menslievende wijze geschieden. Het moet in de regel per trein of met andere voermiddelen worden uitgevoerd en ten minste onder omstandigheden, gelijk aan die waaronder troepen van de gevangenhoudende Mogendheid worden verplaatst. Ingeval, bij uitzondering, het overbrengen te voet moet geschieden, is zulks alleen toegestaan indien de lichamelijke toestand van de geïnterneerden dit veroorlooft, terwijl de overbrenging hen in geen geval aan overmatige vermoeienis mag blootstellen.

De gevangenhoudende Mogendheid moet gedurende de overbrenging aan de geïnterneerden drinkwater en voedsel in voldoende hoeveelheid, hoedanigheid en afwisseling verschaffen om hen in goede gezondheid te houden, zomede de nodige kleding, behoorlijke onder-

komens en de nodige geneeskundige verzorging. Zij zal alle vereiste voorzorgen nemen om hun veiligheid gedurende het overbrengen te waarborgen en, vóór hun vertrek, een volledige lijst opstellen van de geïnterneerden die worden overgebracht.

Zieke, gewonde of gebrekkige geïnterneerden, alsmede kraamvrouwen, mogen niet worden overgebracht indien hun gezondheid door de reis zou kunnen worden benadeeld, tenzij hun veiligheid zulks dringend vereist.

Indien het gevechtsfront een interneringsoord nadert, mogen de geïnterneerden die zich daarin bevinden, alleen dan worden overgebracht indien hun overbrenging kan plaats vinden onder omstandigheden welke voldoende kans op veiligheid bieden, of indien zij groter gevaar zouden lopen door ter plaatse te blijven dan door te worden overgebracht.

Wanneer de gevangenhoudende Mogendheid besluit geïnterneerden over te brengen, moet zij rekening houden met hun belangen, ten einde in het bijzonder de moeilijkheden van hun repatriëring of terugkeer naar hun haardsteden niet te vergroten.

Artikel 128

In geval van overbrenging zullen de geïnterneerden officieel in kennis worden gesteld met hun vertrek en nieuw postadres; deze mededeling zal hun zo tijdig worden gedaan, dat zij hun bagage kunnen pakken en hun familie waarschuwen.

Hun zal worden toegestaan hun persoonlijke bezittingen, hun correspondentie en de door hen ontvangen pakketten mede te nemen; het gewicht van deze bagage mag, indien de omstandigheden van de overbrenging zulks vereisen, worden beperkt, maar in geen geval tot minder dan vijf en twintig kilogram per geïnterneerde.

Correspondentie en postpakketten, aan hun vroeger interneringsoord geadresseerd, zullen hun onverwijld worden nagezonden.

De commandant van het interneringsoord zal, in overleg met het Comité van geïnterneerden, de nodige maatregelen nemen om te voorzien in het vervoer van de gemeenschappelijke bezittingen der geïnterneerden en van de bagage welke de geïnterneerden niet kunnen medenemen ten gevolge van beperkingen, opgelegd op grond van het tweede lid van dit artikel.

HOOFDSTUK XI

Overlijden

Artikel 129

Geïnterneerden kunnen hun testament deponeren bij de verantwoordelijke autoriteiten, die voor de bewaring daarvan zullen zorg dragen. In geval van overlijden van geïnterneerden, zullen deze testaments onverwijld aan de door de geïnterneerden aangewezen personen worden toegezonden.

Het overlijden van iedere geïnterneerde afzonderlijk zal door een geneesheer worden vastgesteld; een verklaring zal worden opgemaakt, waarin de doodsoorzaak en de omstandigheden waaronder het overlijden heeft plaats gevonden, worden vermeld.

Een wettig ingeschreven officiële overlijdensakte zal worden opgemaakt overeenkomstig de voorschriften, geldend op het grondgebied waar het interneringsoord is gelegen; een voor censluidend gewaarmerkt afschrift zal onverwijld worden toegezonden aan de beschermende Mogendheid en aan het Centraal Bureau, bedoeld in artikel 140.

Artikel 130

De gevangenhoudende autoriteiten zullen zorg dragen, dat de tijdens internering overleden geïnterneerden op eerbiedige wijze, zo mogelijk overeenkomstig het ceremonieel van de godsdienst welke zij beleden, worden begraven en dat hun graven worden ontzien, behoorlijk onderhouden en zodanig aangeduid, dat zij te allen tijde kunnen worden teruggevonden.

Overleden geïnterneerden zullen ieder afzonderlijk worden begraven, tenzij overmacht een gemeenschappelijk graf noodzakelijk maakt. De lijken mogen alleen worden verbrand indien gebiedende hygiënische redenen of de godsdienst van de overledene zulks vereisen, dan wel deze de wens daartoe te kennen heeft gegeven. In geval van verbranding zal dit met opgave van redenen in de overlijdensakte van de geïnterneerde worden vermeld. De as moet met zorg door de gevangenhoudende autoriteiten worden bewaard en zo spoedig mogelijk aan de naaste familie worden overgedragen, indien deze zulks verzoekt.

Zodra de omstandigheden zulks veroorloven en uiterlijk bij het einde der vijandelijkheden, zal de gevangenhoudende Mogendheid, door tussenkomst van de Inlichtingenbureaux, bedoeld in artikel 136, aan de Mogendheden tot welke de overleden geïnterneerden behoorden, de lijsten van de graven der overleden geïnterneerden doen toekomen. Deze lijsten moeten alle bijzonderheden bevatten, nodig om de overleden geïnterneerden te identificeren en de juiste plaats van hun graven vast te stellen.

Artikel 131

Ieder geval van dood of ernstige verwonding van een geïnterneerde, veroorzaakt of vermoed te zijn veroorzaakt door een schildwacht, een andere geïnterneerde of enig ander persoon, evenals ieder overlijden waarvan de oorzaak onbekend is, zal onmiddellijk worden gevolgd door een officieel onderzoek van de zijde van de gevangenhoudende Mogendheid.

Een mededeling daaromtrent zal terstond aan de beschermende Mogendheid worden gezonden. De verklaringen van alle getuigen zullen worden verzameld; een rapport, bevattende deze verklaringen,

zal worden opgesteld en aan genoemde Mogendheid worden gezonden.

Indien door het onderzoek de schuld van één of meer personen wordt vastgesteld, zal de gevangenhoudende Mogendheid alle maatregelen nemen voor de gerechtelijke vervolging van de verantwoordelijke persoon of personen.

HOOFDSTUK XII

Invrijheidstelling, repatriëring en onderbrenging op onzijdig gebied

Artikel 132

Iedere geïnterneerde zal door de gevangenhoudende Mogendheid in vrijheid worden gesteld zodra de redenen welke tot zijn internering hebben geleid, niet meer bestaan.

Boverdien zullen de Partijen bij het conflict er naar streven gedurende de vijandelijkheden overeenkomsten te sluiten voor de invrijheidstelling, repatriëring, terugkeer naar de woonplaats of onderbrenging op onzijdig gebied van bepaalde categorieën van geïnterneerden, in het bijzonder kinderen, zwangere vrouwen en moeders met zuigelingen en jonge kinderen, gewonden en zieken of geïnterneerden die een langdurige gevangenschap hebben ondergaan.

Artikel 133

Internering eindigt zo spoedig mogelijk na het staken der vijandelijkheden.

Geïnterneerden op het grondgebied van een Partij bij het conflict, die strafrechtelijk worden vervolgd voor vergripen welke niet uitsluitend tuchtrechtelijk kunnen worden afgedaan, mogen worden achtergehouden tot het einde van het proces, eventueel tot het einde van de straf. Hetzelfde zal gelden voor hen die tevoren tot een vrijheidsstraf werden veroordeeld.

Bij overeenkomst tussen de gevangenhoudende Mogendheid en de betrokken Mogendheid zullen, na het einde der vijandelijkheden of van de bezetting van het grondgebied, commissies worden ingesteld om verspreide geïnterneerden op te sporen.

Artikel 134

De Hoge Verdragsluitende Partijen zullen er naar streven, bij het einde der vijandelijkheden of der bezetting, de terugkeer van alle geïnterneerden naar hun voormalige woonplaats te waarborgen, of hun repatriëring te vergemakkelijken.

Artikel 135

De gevangenhoudende Mogendheid zal de kosten dragen van de terugkeer van de in vrijheid gestelde geïnterneerden naar de plaatsen waar zij op het ogenblik van hun internering woonachtig waren of, indien zij hen heeft aangehouden tijdens hun reis of in open zee, de

kosten om hen te veroorloven hun reis te voltooien of naar de plaats van vertrek terug te keren.

Indien de gevangenhoudende Mogendheid de toestemming om op haar grondgebied verblijf te houden weigert aan een geïnterneerde die daar tevoren zijn domicilie had, zal zij de kosten van zijn repatriëring dragen. Indien de geïnterneerde er echter de voorkeur aan geeft naar zijn land terug te keren op eigen verantwoordelijkheid dan wel ingevolge de bevelen van de Regering aan wie hij gehoorzaamheid is verschuldigd, is de gevangenhoudende Mogendheid niet gehouden de kosten van de reis buiten haar grondgebied te betalen. De gevangenhoudende Mogendheid is niet gehouden de kosten te betalen van de repatriëring van een geïnterneerde die op eigen verzoek is geïnterneerd.

Indien geïnterneerden overeenkomstig artikel 45 worden overgedragen, zal de Mogendheid die hen heeft overgedragen, zich met de Mogendheid die hen heeft opgenomen, verstaan omtrent het deel der kosten, dat ieder van haar zal dragen.

Bovenstaande bepalingen doen geen afbreuk aan de bijzondere overeenkomsten welke de Partijen bij het conflict mochten hebben gesloten met betrekking tot de uitwisseling en repatriëring van hun onderdanen in vijandelijke handen.

AFDELING V

Informatiebureaux en Centraal Informatiebureau

Artikel 136

Bij het uitbreken van een conflict en in alle gevallen van bezetting zal ieder der Partijen bij het conflict een officieel Informatiebureau oprichten, belast met het ontvangen en doorgeven van inlichtingen betreffende zich in haar macht bevindende beschermde personen.

Binnen de kortst mogelijke tijd zal ieder der Partijen bij het conflict aan haar Informatiebureau inlichtingen verstrekken betreffende de maatregelen, door haar genomen ten opzichte van ieder beschermd persoon die langer dan twee weken in bewaring is gehouden, aan wie een gedwongen verblijfplaats is aangewezen of die is geïnterneerd. Bovendien zal zij haar verschillende betrokken overheidsdiensten opdragen het genoemd Bureau snel in te lichten aangaande alle wijzigingen in de toestand van deze beschermde personen, zoals overplaatsing, invrijheidstelling, repatriëring, ontvluchting, opnemng in een ziekeninrichting, geboorte en overlijden.

Artikel 137

Het nationale Informatiebureau zal met spoed en met de snelste middelen de inlichtingen betreffende beschermde personen doen toekomen aan de Mogendheid van welke de bovenbedoelde personen onderdanen zijn, of aan de Mogendheid op wier grondgebied zij hun woonplaats hadden, door tussenkomst zowel van de beschermende

Mogendheden als van het Centraal Bureau, bedoeld in artikel 140. De Bureaux zullen bovendien alle tot hen gerichte vragen betreffende beschermde personen beantwoorden.

De Informatiebureaux zullen de inlichtingen betreffende een beschermd persoon doorgeven, behalve in de gevallen waarin zulks de belanghebbende persoon of zijn familie nadeel zou kunnen berokkenen. Zelfs in dat geval mogen de inlichtingen niet worden geweigerd aan het Centraal Bureau, dat, na van de omstandigheden op de hoogte te zijn gesteld, de nodige voorzorgen zal nemen, zoals aangeduid in artikel 140.

Alle schriftelijke mededelingen van een Bureau zullen worden geaarmerkt door een handtekening of een stempelafdruk.

Artikel 138

De door het nationale Informatiebureau ontvangen en de door dit Bureau doorgegeven inlichtingen moeten zodanig zijn, dat het mogelijk is de beschermde persoon nauwkeurig te identificeren en zijn familie snel in te lichten. Zij moeten voor iedere persoon ten minste bevatten zijn geslachtsnaam, voornamen, plaats en volledige datum van geboorte, nationaliteit, laatste woonplaats, bijzondere kentekenen, voornaam van zijn vader en geslachtsnaam van zijn moeder, datum en aard van de te zijnen opzichte genomen maatregel, alsmede de plaats waar deze is genomen, het adres waarheen correspondentie aan hem kan worden gericht, benevens de naam en het adres van de in te lichten persoon.

Evenzo zullen geregeld, en zo mogelijk wekelijks, inlichtingen over de gezondheidstoestand van ernstig zieke of zwaar gewonde geïnterneerden worden doorgegeven.

Artikel 139

Het nationale Informatiebureau zal bovendien belast zijn met het verzamelen van alle persoonlijke voorwerpen van waarde, door de in artikel 136 bedoelde beschermde personen achtergelaten, in het bijzonder bij hun repatriëring, invrijheidstelling, ontvluchting of overlijden; het Bureau zal deze voorwerpen toezenden aan de belanghebbenden rechtstreeks, of, indien het zulks noodzakelijk acht, door tussenkomst van het Centraal Bureau. Deze voorwerpen zullen worden verzonden in door het Bureau verzegelde pakketten, vergezeld van verklaringen, houdende nauwkeurige opgave van de identiteit der personen aan wie deze voorwerpen toebehoorden, alsmede van de volledige inhoud van het pakket. De ontvangst en verzending van alle zodanige voorwerpen van waarde zullen in bijzonderheden worden aangetekend in registers.

Artikel 140

Een Centraal Informatiebureau betreffende beschermde personen, in het bijzonder betreffende geïnterneerden, zal op onzijdig gebied

worden opgericht. Het Internationale Comité van het Rode Kruis zal, indien het zulks noodzakelijk acht, aan de belanghebbende Mogendheden voorstellen doen met betrekking tot de organisatie van een zodanig Bureau, dat hetzelfde kan zijn als dat, bedoeld in artikel 123 van het Verdrag van Genève betreffende de behandeling van krijgsgevangenen, van 12 Augustus 1949.

Dit Bureau zal belast zijn met het verzamelen van alle in artikel 136 bedoelde inlichtingen welke het langs officiële of particuliere wegen kan verkrijgen; het zal deze inlichtingen zo snel mogelijk doorgeven aan de landen van welke de belanghebbende personen onderdanen zijn of waar zij woonachtig zijn, behalve in de gevallen waarin zulks de personen op wie de inlichtingen betrekking hebben, of hun familie nadeel zou kunnen berokkenen. Het Bureau zal van de zijde van de Partijen bij het conflict alle redelijke faciliteiten ontvangen om het doorgeven van deze inlichtingen mogelijk te maken.

De Hoge Verdragsluitende Partijen, en in het bijzonder zij wier onderdanen genieten van de diensten van het Centraal Bureau, worden uitgenodigd daaraan de geldelijke steun te verlenen, welke het nodig mocht hebben.

Deze bepalingen mogen niet worden uitgelegd als zouden zij de menslievende werkzaamheden van het Internationale Comité van het Rode Kruis en van de verenigingen tot hulpverlening, bedoeld in artikel 142, beperken.

Artikel 141

De nationale Informatiebureaux en het Centraal Informatiebureau zullen vrijdom van port genieten voor alle poststukken, alsmede de in artikel 110 bedoelde vrijstellingen, en, voor zover mogelijk, vrijdom van telegraafkosten of ten minste belangrijk verlaagde tarieven.

TITEL IV

Tenuitvoerlegging van het Verdrag

AFDELING I

Algemene bepalingen

Artikel 142

Behoudens de maatregelen welke de gevangenhoudende Mogendheden noodzakelijk mochten achten om haar veiligheid te waarborgen of uit hoofde van enige andere redelijke noodzaak, zullen zij aan godsdienstige organisaties, verenigingen tot hulpverlening of enige andere organisatie die de beschermde personen te hulp mocht komen, evenals aan haar gevolmachtigde gedelegeerden, alle nodige faciliteiten verlenen voor het bezoeken van de beschermde personen, voor het verdelen onder hen van zendingen tot hulpverlening of van materiaal van iedere herkomst, bestemd voor opvoedkundige, ontspannings- of godsdienstige doeleinden, of om hen te helpen bij het be-

steden van hun vrije tijd in de interneringsoorden. Deze verenigingen of organisaties kunnen worden opgericht hetzij op het grondgebied van de gevangenhoudende Mogendheid, hetzij in een ander land, terwijl zij ook een internationaal karakter kunnen hebben.

De gevangenhoudende Mogendheid mag het aantal der verenigingen of organisaties wier gedelegeerden toestemming hebben om hun werkzaamheden op haar grondgebied en onder haar toezicht uit te oefenen, beperken, mits echter een zodanige beperking niet belet, dat aan alle beschermde personen doeltreffende en voldoende hulp wordt geboden.

De bijzondere positie van het Internationale Comité van het Rode Kruis op dit gebied zal te allen tijde worden erkend en geëerbiedigd.

Artikel 143

De vertegenwoordigers of gedelegeerden van de beschermende Mogendheden zijn gerechtigd zich naar alle plaatsen waar zich beschermde personen bevinden, te begeven, in het bijzonder naar plaatsen waar deze geïnterneerd, gevangen of werkzaam zijn.

Zij zullen toegang hebben tot alle bij de beschermde personen in gebruik zijnde lokaliteiten en mogen zich zonder getuigen met hen onderhouden, zo nodig door tussenkomst van een tolk.

Deze bezoeken mogen slechts om redenen van dwingende militaire noodzaak worden verboden en dan alleen bij uitzondering en als tijdelijke maatregel. De frequentie en de duur mogen niet worden beperkt.

De vertegenwoordigers en gedelegeerden van de beschermende Mogendheden zullen alle vrijheid genieten in de keuze van de plaatsen welke zij wenschen te bezoeken. De gevangenhoudende of de bezettende Mogendheid, de beschermende Mogendheid en, eventueel, de Mogendheid tot welke de te bezoeken personen behoren, kunnen overeenkomen, dat het aan landgenoten van de geïnterneerden zal worden toegestaan aan deze bezoeken deel te nemen.

De gedelegeerden van het Internationale Comité van het Rode Kruis zullen dezelfde voorrechten genieten. De benoeming van deze gedelegeerden zal onderworpen zijn aan de goedkeuring van de Mogendheid onder wier gezag de gebieden waar zij hun werkzaamheden zullen uitoefenen, zijn gesteld.

Artikel 144

De Hoge Verdragsluitende Partijen verbinden zich de tekst van dit Verdrag, zowel in tijd van vrede als in tijd van oorlog, zo ruim mogelijk in haar onderscheiden landen te verspreiden en in het bijzonder de bestudering daarvan in de programma's van de militaire en, zo mogelijk, burgerlijke opleiding op te nemen, zodat de beginselen daarvan aan de gehele bevolking bekend worden.

De burgerlijke, militaire, politie- of andere autoriteiten die in tijd van oorlog de verantwoordelijkheid voor beschermde personen op zich nemen, moeten in het bezit zijn van de tekst van het Verdrag en speciaal omtrent zijn bepalingen zijn onderricht.

Artikel 145

De Hoge Verdragsluitende Partijen zullen elkander door tussenkomst van de Zwitserse Bondsraad en, tijdens de vijandelikheden, door tussenkomst van de beschermende Mogendheden de officiële vertalingen van dit Verdrag mededelen, benevens de wetten en voorschriften welke zij mochten aannemen om de toepassing daarvan te verzekeren.

Artikel 146

De Hoge Verdragsluitende Partijen verbinden zich alle benodigde wettelijke regelingen tot stand te brengen, nodig om doeltreffende strafbepalingen vast te stellen voor personen die één der ernstige inbreuken op dit Verdrag, omschreven in het volgend artikel, hebben gepleegd, dan wel bevel tot het plegen daarvan hebben gegeven.

Iedere Hoge Verdragsluitende Partij is verplicht personen die ervan verdacht worden één van deze ernstige inbreuken te hebben gepleegd, dan wel bevel tot het plegen daarvan te hebben gegeven, op te sporen en moet hen, ongeacht hun nationaliteit, voor haar eigen gerechten brengen. Zij kan hen ook, indien zij daaraan de voorkeur geeft, en overeenkomstig de bepalingen van haar eigen wetgeving, ter berechting overleveren aan een andere bij de vervolging belang hebbende Hoge Verdragsluitende Partij, mits deze Verdragsluitende Partij een met voldoende bewijzen gestaafde telastlegging welke een vervolging rechtvaardigt, tegen de betrokken personen inbrengt.

Iedere Hoge Verdragsluitende Partij zal maatregelen nemen, nodig om de met de bepalingen van dit Verdrag strijdige handelingen welke niet vallen onder de in het volgend artikel omschreven ernstige inbreuken, tegen te gaan.

Onder alle omstandigheden zullen de verdachten de waarborgen genieten voor een behoorlijke berechting en verdediging, welke niet minder gunstig mogen zijn dan die, voorgeschreven in artikel 105 en volgende van het Verdrag van Genève betreffende de behandeling van krijgsgevangenen, van 12 Augustus 1949.

Artikel 147

De ernstige inbreuken, bedoeld in het voorgaand artikel, zijn die welke één der volgende handelingen in zich sluiten, indien deze worden gepleegd tegen door het Verdrag beschermde personen of goederen: opzettelijke levensberoving, marteling of onmenselijke behandeling, waaronder begrepen biologische proefnemingen, het moed-

willig veroorzaken van hevige lijden, van ernstig lichamelijk letsel, dan wel van ernstige schade aan de gezondheid, onrechtmatige deportatie of overbrenging, onrechtmatige gevangenhouding, een beschermd persoon te dwingen om te dienen bij de strijdkrachten van de vijandelijke Mogendheid, of opzettelijk een beschermd persoon het recht te onthouden op een regelmatige en onpartijdige berechting overeenkomstig de bepalingen van dit Verdrag, het nemen van gijzelaars, vernieling en toeëigening van goederen, niet gerechtvaardigd door militaire noodzaak en uitgevoerd op grote schaal en op onrechtmatige en moedwillige wijze.

Artikel 148

Geen der Hoge Verdragsluitende Partijen mag zich zelf of een andere Hoge Verdragsluitende Partij onttrekken aan enige op haar of op een andere Hoge Verdragsluitende Partij rustende aansprakelijkheid op grond van de in het voorgaand artikel bedoelde inbreuken.

Artikel 149

Op verzoek van een Partij bij het conflict moet, op een door de belanghebbende Partijen overeen te komen wijze, een onderzoek worden ingesteld naar iedere beweerde schending van het Verdrag.

Indien geen overeenstemming over de procedure van het onderzoek wordt bereikt, zullen de Partijen zich met elkander verstaan over de keuze van een scheidsrechter, die omtrent de te volgen procedure zal beslissen.

Wanneer de schending is vastgesteld, zullen de Partijen bij het conflict daaraan een einde maken en deze zo spoedig mogelijk bestraffen.

AFDELING II

Slotbepalingen

Artikel 150

Dit Verdrag is opgesteld in de Franse en de Engelse taal. Beide teksten zijn gelijkelijk authentiek.

De Zwitserse Bondsraad zal officiële vertalingen van het Verdrag in de Russische en de Spaanse taal doen opstellen.

Artikel 151

Dit Verdrag, hetwelk de datum van deze dag draagt, kan tot 12 Februari 1950 worden ondertekend uit naam van alle Mogendheden die vertegenwoordigd waren op de Conferentie welke te Genève op 21 April 1949 werd geopend.

Artikel 152

Dit Verdrag zal zo spoedig mogelijk worden bekrachtigd en de akten van bekrachtiging zullen worden nedergelegd te Bern.

Van de nederlegging van iedere akte van bekrachtiging zal een proces-verbaal worden opgemaakt, waarvan een voor eensluitend gewaarmerkt afschrift door de Zwitserse Bondsraad zal worden toegezonden aan alle Mogendheden uit wier naam het Verdrag is ondertekend of de toetreding is medegedeeld.

Artikel 153

Dit Verdrag zal in werking treden zes maanden nadat ten minste twee akten van bekrachtiging zijn nedergelegd.

Daarna zal het Verdrag voor iedere Hoge Verdragsluitende Partij in werking treden zes maanden na het nederleggen van haar akte van bekrachtiging.

Artikel 154

In de betrekkingen tussen de Mogendheden die gebonden zijn door het Haagse Verdrag nopens de wetten en gebruiken van den oorlog te land, hetzij dat van 29 Juli 1899, hetzij dat van 18 October 1907, en die partij zijn bij dit Verdrag, zal dit Verdrag de Afdelingen II en III van het als bijlage aan voornoemde Haagse Verdragen gehecht Reglement aanvullen.

Artikel 155

Van de datum van zijn inwerkingtreding af zal dit Verdrag openstaan voor toetreding door iedere Mogendheid, uit wier naam het Verdrag niet is ondertekend.

Artikel 156

Toetredingen zullen schriftelijk worden medegedeeld aan de Zwitserse Bondsraad en worden zes maanden na de datum waarop zij de Bondsraad hebben bereikt, van kracht.

De Zwitserse Bondsraad zal de toetredingen mededelen aan alle Mogendheden uit wier naam het Verdrag is ondertekend of de toetreding is medegedeeld.

Artikel 157

De in de artikelen 2 en 3 bedoelde omstandigheden zullen de door de Partijen bij het conflict voor of na het begin van de vijandelijkheden of van de bezetting nedergelegde akten van bekrachtiging en medegedeelde toetredingen onmiddellijk in werking doen treden. De Zwitserse Bondsraad zal langs de snelste weg mededeling doen van de van Partijen bij het conflict ontvangen akten van bekrachtiging of toetredingen.

Artikel 158

Ieder der Hoge Verdragsluitende Partijen heeft de bevoegdheid dit Verdrag op te zeggen.

Opzegging zal schriftelijk ter kennis worden gebracht van de Zwitserse Bondsraad. Deze zal daarvan mededeling doen aan de Regeringen van alle Hoge Verdragsluitende Partijen.

De opzegging wordt van kracht één jaar nadat daarvan kennis is gegeven aan de Zwitserse Bondsraad. Echter zal een opzegging waarvan kennis is gegeven terwijl de opzeggende Mogendheid in een conflict is betrokken, in geen enkel opzicht gevolg hebben, zolang de vrede niet is gesloten en in ieder geval niet zolang de werkzaamheden voor de invrijheidstelling en repatriëring van de door dit Verdrag beschermde personen niet zijn beëindigd.

De opzegging zal slechts gelden ten aanzien van de opzeggende Mogendheid. Zij zal geen enkele invloed hebben op de verplichtingen welke de Partijen bij het conflict gehouden zijn te blijven vervullen krachtens de beginselen van het volkenrecht, zoals deze voortvloeien uit de tussen beschaafde volken gevestigde gebruiken, de wetten der menselijkheid en de eisen van het openbaar rechtsbewustzijn.

Artikel 159

De Zwitserse Bondsraad zal dit Verdrag doen registreren bij het Secretariaat van de Verenigde Naties. De Zwitserse Bondsraad zal eveneens aan het Secretariaat van de Verenigde Naties mededeling doen van alle bekrachtigingen, toetredingen en opzeggingen welke de Bondsraad ontvangt in verband met dit Verdrag.

TER OORKONDE WAARVAN de ondergetekenden, na hun onderscheiden volmachten te hebben overgelegd, dit Verdrag hebben ondertekend.

GEDAAN te Genève de twaalfde Augustus negentienhonderd negen en veertig in de Franse en de Engelse taal, in een enkel exemplaar, hetwelk zal worden nedergelegd in het Archief van de Zwitserse Bond. De Zwitserse Bondsraad zal een voor eensluitend gewaarmerkt afschrift van het Verdrag doen toekomen aan ieder der ondertekenende Staten, zomede aan de Staten die tot het Verdrag zijn toegetreden.

Voor AFGHANISTAN:

M. Osman Amiri

Voor de VOLKSREPUBLIC ALBANIË:

Onder de hierbij gemaakte voorbehouden ten aanzien van de artikelen 11 en 45³⁾

J. Malo

³⁾ Zie blz. 72.

Voor ARGENTINIË:

Onder het hierbij gemaakte voorbehoud ¹⁾
Guillermo A. Speroni

Voor AUSTRALIË:

Onder voorbehoud van bekrachtiging ²⁾
Norman R. Mighell

Voor OOSTENRIJK:

Dr. Rud. Bluehdorn

Voor BELGIË:

Maurice Bourquin

Voor de SOCIALISTISCHE SOWJET-REPUBLIEK
WIT-RUSLAND:

Onder de hierbij gemaakte voorbehouden ten aanzien van
de artikelen 11 en 45 ³⁾
Hoofd van de Delegatie van de SSRW,
J. Kouteinikov

Voor BOLIVIA:

G. Medeiros

Voor BRAZILIË:

Onder de hierbij gemaakte voorbehouden ⁴⁾
João Pinto da Silva
Generaal Floriano de Lima Brayner

Voor de BULGAARSE VOLKSREPUBLIEK:

Onder de hierbij gemaakte voorbehouden ⁵⁾
K. B. Svetlov

Voor CANADA:

Onder het hierbij gemaakte voorbehoud ⁶⁾
Max H. Wershof

¹⁾ Zie blz. 72.

²⁾ Bij de ondertekening verklaarde de Australische gevolmachtigde, dat zijn Regering zich het recht voorbehield bij de bekrachtiging voorbehouden te maken.

³⁾ Zie blz. 72.

⁴⁾ Zie blz. 73.

⁵⁾ Zie blz. 73.

⁶⁾ Zie blz. 74.

Voor CHILI:

F. Cisternas Ortiz

Voor CHINA:

Wu Nan-Ju

Voor COLUMBIA:

Rafael Rocha Schloss

Voor CUBA:

J. de la Luz León

Voor DENEMARKEN:

Georg Cohn
Paul Ipsen
Bagge

Voor EGYPTE:

A. K. Safwat

Voor ECUADOR:

Alex. Gastelú

Voor SPANJE:

Luis Calderón

Voor de VERENIGDE STATEN VAN AMERIKA:

Onder het hierbij gemaakte voorbehoud ¹⁾
John Carter Vincent

Voor ETHIOPIË:

Gachaou Zelleke

Voor FINLAND:

Reinhold Svento

Voor FRANKRIJK:

Jacquinet
G. Cahen-Salvador

Voor GRIEKENLAND:

M. Pesmazoglou

¹⁾ Zie blz. 74.

Voor GUATEMALA:

A. Dupont-Willemin

Voor de HONGAARSE VOLKSREPUBLIC:

Onder de hierbij gemaakte voorbehouden ¹⁾

Anna Kara

Voor INDIA:

D. B. Desai

Voor IRAN:

A. H. Meykadeh

Voor de REPUBLIC IERLAND:

Sean MacBride

Voor ISRAËL:

Onder het hierbij gemaakte voorbehoud ²⁾

M. Kahany

Voor ITALIE:

Giacinto Auriti
Ettore Baistrocchi

Voor LIBANON:

Mikaoui

Voor LIECHTENSTEIN:

Graaf F. Wilczek

Voor LUXEMBURG:

J. Sturm

Voor MEXICO:

Pedro de Alba
W. R. Castro

Voor het VORSTENDOM MONACO:

M. Lozé

Voor NICARAGUA:

Ad referendum
Lifschitz

¹⁾ Zie blz. 75.

²⁾ Zie blz. 76.

Voor NOORWEGEN:

Rolf Andersen

Voor NIEUW-ZEELAND:

Onder de hierbij gemaakte voorbehouden ¹⁾

G. R. Laking

Voor PAKISTAN:

S. M. A. Faruki, M. G.

A. H. Shaikh

Voor PARAGUAY:

Conrad Fehr

Voor NEDERLAND:

Onder het hierbij gemaakte voorbehoud ²⁾

J. Bosch van Rosenthal

Voor PERU:

Gonzalo Pizarro

Voor de PHILIPPIJNSE REPUBLIEK:

P. Sebastian ³⁾

Voor POLEN:

Onder de hierbij gemaakte voorbehouden ⁴⁾

Julian Przybos

Voor PORTUGAL:

Onder de hierbij gemaakte voorbehouden ⁵⁾

G. Caldeira Coelho

Voor de ROEMEENSE VOLKSREPUBLIEK:

Onder de hierbij gemaakte voorbehouden ⁶⁾

I. Dragomir

Voor het VERENIGD KONINKRIJK VAN GROOT-BRITANNIE EN NOORD-IERLAND:

Onder het hierbij gemaakte voorbehoud ⁷⁾

Robert Craigie

H. A. Strutt

W. H. Gardner

¹⁾ Zie blz. 76.

²⁾ Zie blz. 77.

³⁾ Deze ondertekening moet bekrachtigd worden door de Senaat van de Philippijnen overeenkomstig de bepalingen van haar Constitutie.

⁴⁾ Zie blz. 77.

⁵⁾ Zie blz. 78.

⁶⁾ Zie blz. 78.

⁷⁾ Zie blz. 79.

Voor de HEILIGE STOEL:
Philippe Bernardini

Voor SALVADOR:
R. A. Bustamante

Voor ZWEDEN:
Onder voorbehoud van bekrachtiging door
Zijne Majesteit de Koning van Zweden met
goedkeuring van de Rijksdag
Staffan Söderblom

Voor ZWITSERLAND:
Max Petitpierre
Kolonel du Pasquier
Plinio Bolla
Ph. Zutter
H. Meuli

Voor SYRIË:
Omar El Djabri
A. Gennaoui

Voor TSJECHOSLOWAKIJE:
Onder de hierbij gemaakte voorbehouden ¹⁾
Tauber

Voor TURKIJE:
Rana Tarhan

Voor de SOCIALISTISCHE SOWJET-REPUBLIEK
OEKRAÏNE:

Onder de hierbij gemaakte voorbehouden ten aanzien van
de artikelen 11 en 45 ²⁾
Gevolmachtigde van de SSRO,
Professor O. Bogomoletz

¹⁾ Zie blz. 79.

²⁾ Zie blz. 80.

Voor de UNIE VAN SOCIALISTISCHE SOWJET-
REPUBLICEN:

Onder de hierbij gemaakte voorbehouden ten aanzien van
de artikelen 11 en 45 ¹⁾

Hoofd van de Delegatie van de USSR,
N. Slavin

Voor URUGUAY:

De Raad Kolonel Hector J. Blanco

Voor VENEZUELA:

A. Posse de Rivas

Voor de FEDERALE VOLKSREPUBLIC
ZUIDSLAVIE:

Onder de hierbij gemaakte voorbehouden ²⁾

Milan Ristic

BIJLAGE I

Ontwerp-overeenkomst betreffende hospitalisatie- en veiligheids- gebieden en -plaatsen

Artikel 1

De hospitalisatie- en veiligheidsgebieden zullen uitsluitend bestemd zijn voor personen, genoemd in artikel 23 van het Verdrag van Genève voor de verbetering van het lot der gewonden en zieken, zich bevindende bij de strijdkrachten te velde, van 12 Augustus 1949, en in artikel 14 van het Verdrag van Genève betreffende de bescherming van burgers in oorlogstijd, van 12 Augustus 1949, alsmede voor het personeel, belast met de organisatie en het beheer van deze gebieden en plaatsen en met de verzorging van de daarin bijeengebrachte personen.

Echter hebben de personen die hun vaste woonplaats in deze gebieden hebben, het recht daar te blijven.

Artikel 2

Personen die zich, in welke hoedanigheid ook, in een hospitalisatie- en veiligheidsgebied bevinden, mogen noch binnen noch buiten dit gebied enige werkzaamheid verrichten, welke rechtstreeks verband houdt met de krijgsverrichtingen of met de vervaardiging van oorlogsmaterieel.

¹⁾ Zie blz. 80

²⁾ Zie blz. 81

Artikel 3

De Mogendheid die een hospitalisatie- en veiligheidsgebied instelt, zal alle nodige maatregelen nemen om de toegang te ontzeggen aan alle personen die niet gerechtigd zijn het te betreden of zich aldaar te bevinden.

Artikel 4

Hospitalisatie- en veiligheidsgebieden moeten aan de volgende voorwaarden voldoen:

- a. zij mogen slechts een klein gedeelte omvatten van het grondgebied dat onder het gezag staat van de Mogendheid die deze gebieden heeft ingesteld;
- b. zij moeten, in verhouding tot hun opnemingsmogelijkheden, dun bevolkt zijn;
- c. zij mogen geen enkel militair doel noch enige belangrijke industriële of administratieve instelling bevatten, noch in de nabijheid daarvan zijn gelegen;
- d. zij mogen niet gelegen zijn in streken welke, naar alle waarschijnlijkheid, van belang kunnen worden voor de oorlogvoering.

Artikel 5

Voor hospitalisatie- en veiligheidsgebieden gelden de volgende verplichtingen:

- a. de aan- en afvoerwegen en de vervoermiddelen welke zij bevatten, mogen niet worden gebruikt voor de verplaatsing van militair personeel of materieel, zelfs niet voor doorvoer;
- b. zij mogen onder geen omstandigheid militair worden verdedigd.

Artikel 6

Hospitalisatie- en veiligheidsgebieden zullen worden aangeduid door langs de omtrek en op de gebouwen aangebrachte rode kruizen (rode halve manen, rode leeuwen en zonnen) op wit veld.

De uitsluitend voor de gewonden en zieken bestemde gebieden kunnen worden aangeduid door rode kruizen (rode halve manen, rode leeuwen en zonnen) op wit veld.

Des nachts kunnen zij eveneens door een passende verlichting worden aangeduid.

Artikel 7

Iedere Mogendheid zal in tijd van vrede of bij het uitbreken der vijandelijkheden aan alle Hoge Verdragsluitende Partijen een lijst van de hospitalisatie- en veiligheidsgebieden, ingesteld op het onder haar gezag staand grondgebied, doen toekomen. Zij zal eveneens kennis geven van ieder nieuw gebied dat gedurende de vijandelijkheden wordt ingesteld.

Zodra de tegenpartij de hierboven vermelde kennisgeving heeft ontvangen, is het gebied volgens de regels ingesteld.

Indien evenwel de tegenpartij van oordeel is, dat aan één van de voorwaarden van deze overeenkomst niet is voldaan, kan zij weigeren dit gebied te erkennen door zulks onmiddellijk te berichten aan de Partij die verantwoordelijk is voor het bedoelde gebied, dan wel haar erkenning afhankelijk maken van de instelling van het toezicht, bedoeld in artikel 8.

Artikel 8

Iedere Mogendheid die één of meer door de tegenpartij ingestelde hospitalisatie- en veiligheidsgebieden heeft erkend, heeft het recht te eisen, dat één of meer bijzondere commissies toezien of de gebieden aan de in deze overeenkomst voorgeschreven voorwaarden en verplichtingen voldoen.

Te dien einde hebben de leden van de bijzondere commissies te allen tijde vrije toegang tot de verschillende gebieden en kunnen daar zelfs permanent verblijf houden. Ten behoeve van de uitoefening van hun toezicht zullen hun alle faciliteiten worden verleend.

Artikel 9

Ingeval de bijzondere commissies feiten zouden vaststellen welke hun in strijd met de bepalingen van deze overeenkomst voorkomen, zullen zij onmiddellijk de aandacht van de Mogendheid die het betreffende gebied beheert, daarop vestigen en haar een termijn van ten hoogste vijf dagen toestaan om in de aangelegenheid te voorzien; zij zullen de Mogendheid die het gebied heeft erkend, daarmede in kennis stellen.

Indien, na verloop van deze termijn, de Mogendheid die het gebied onder haar gezag heeft, geen gevolg heeft gegeven aan de tot haar gerichte waarschuwing, kan de tegenpartij verklaren, dat zij, wat betreft dit gebied, niet langer door deze overeenkomst is gebonden.

Artikel 10

De Mogendheid die één of meer hospitalisatie- en veiligheidsgebieden heeft ingesteld, en de tegenpartijen die met het bestaan daarvan in kennis zijn gesteld, zullen de personen benoemen, die deel zullen uitmaken van de in de artikelen 8 en 9 bedoelde bijzondere commissies, of hen door onzijdige Mogendheden doen benoemen.

Artikel 11

Hospitalisatie- en veiligheidsgebieden mogen onder geen omstandigheid worden aangevallen, maar moeten te allen tijde door de Partijen bij het conflict worden beschermd en ontzien.

Artikel 12

In geval van bezetting van een grondgebied, moet men de zich daarin bevindende hospitalisatie- en veiligheidsgebieden blijven ontzien; deze moeten als zodanig in gebruik blijven.

De bezettende Mogendheid mag evenwel de bestemming daarvan wijzigen, mits alle maatregelen zijn genomen om de veiligheid van de daarin bijeengebrachte personen te verzekeren.

Artikel 13

Deze overeenkomst is eveneens van toepassing op plaatsen welke de Mogendheden voor dezelfde doeleinden als hospitalisatie- en veiligheidsgebieden zouden gebruiken.

BIJLAGE II

REGLEMENT BETREFFENDE COLLECTIEVE ZENDINGEN AAN GEÏNTERNEERDE BURGERS

Artikel 1

De Comité's van geïnterneerden zijn gerechtigd de collectieve zendingen tot hulpverlening, waarvoor zij verantwoordelijk zijn, te verdelen onder alle geïnterneerden die administratief bij hun interneringsoord zijn ingedeeld, met inbegrip van hen die zich in ziekeninrichtingen, of in gevangenissen of andere strafinrichtingen bevinden.

Artikel 2

De verdeling van collectieve zendingen tot hulpverlening zal geschieden overeenkomstig de instructies van de schenkers en het door de Comité's van geïnterneerden opgesteld schema; de verdeling van zendingen van geneeskundige voorraden zal echter bij voorkeur plaats vinden in overleg met de met de leiding belaste geneesheren; deze mogen in ziekeninrichtingen en -verblijven van voornoemde instructies afwijken voor zover de behoeften van hun patiënten zulks vereisen. Binnen de aldus bepaalde grenzen moet deze verdeling altijd billijk worden uitgevoerd.

Artikel 3

Ten einde de hoedanigheid en hoeveelheid van de ontvangen goederen te kunnen onderzoeken en dienaangaande in bijzonderheden te kunnen rapporteren aan de schenkers, zijn de leden der Comité's van geïnterneerden gerechtigd zich te begeven naar de spoorwegstations en andere in de nabijheid van hun interneringsoord gelegen aankomstplaatsen van zendingen tot hulpverlening.

Artikel 4

De Comité's van geïnterneerden zullen de nodige faciliteiten ontvangen om te onderzoeken of de verdeling van collectieve zendingen in alle onderafdelingen en dépendances van hun interneringsoord overeenkomstig hun instructies is uitgevoerd.

Artikel 5

De Comité's van geïnterneerden zijn gerechtigd formulieren of vragenlijsten, bestemd voor de schenkers en betrekking hebbend op collectieve zendingen (verdeling, behoeften, hoeveelheden, enz.), in te vullen, alsmede te doen invullen door de leden der Comité's van geïnterneerden in werkgroepen of door de met de leiding van ziekenverblijven en -inrichtingen belaste geneesheren. Deze formulieren en vragenlijsten zullen na invulling onverwijld aan de schenkers worden gezonden.

Artikel 6

Ten einde een geregelde uitdeling van collectieve zendingen aan de geïnterneerden van hun interneringsoord te verzekeren en eventueel te voorzien in de behoeften welke door de aankomst van nieuwe groepen geïnterneerden mochten ontstaan, zijn de Comité's van geïnterneerden gerechtigd passende voorraden van collectieve zendingen aan te leggen en in stand te houden. Te dien einde zullen zij de beschikking hebben over geschikte opslagplaatsen; iedere opslagplaats zal voorzien zijn van twee sloten; het Comité van geïnterneerden zal in het bezit zijn van de sleutels van het ene slot en de commandant van het interneringsoord van die van het andere.

Artikel 7

De Hoge Verdragsluitende Partijen, en de gevangenhoudende Mogendheden in het bijzonder, zullen, voor zover mogelijk en met inachtneming van de voorschriften betreffende de voedselvoorziening van de bevolking, alle aankopen toestaan, welke op haar grondgebied mochten worden gedaan ten einde collectieve zendingen aan de geïnterneerden te doen toekomen; zij zullen op overeenkomstige wijze de overmaking van gelden en het nemen van andere financiële, technische of administratieve maatregelen met het oog op deze aankopen vergemakkelijken.

Artikel 8

De voorgaande bepalingen maken geen inbreuk op het recht van geïnterneerden om collectieve zendingen te ontvangen vóór hun aankomst in een interneringsoord of gedurende overbrenging, noch op de mogelijkheid voor vertegenwoordigers van de beschermende Mogendheid, het Internationale Comité van het Rode Kruis of enige andere organisatie tot hulpverlening aan geïnterneerden, die belast mocht zijn met het verzenden van deze zendingen, om de uitdeling daarvan aan de geadresseerden te verzekeren met alle andere middelen welke zij geschikt mochten achten.

BIJLAGE III

II. BRIEF

Post voor geïnterneerde burgers

Vrij van port

Aan

Straat en huisnummer

Plaats van bestemming (*in blokletters*)

Provincie of Departement

Land (*in blokletters*)

Adres van internering

Geboortedatum en -plaats

Geslachtsnaam en voornamen

Afzender:

BIJLAGE III
III. BRIEFKAART

Post voor geïnterneerde burgers

Vrij van port

BRIEFKAART

voorzijde

Afzender:

Geslachtsnaam: en voornamen

Geboortedatum en -plaats

Adres van internering

Aan

Straat en huisnummer

Plaats van bestemming (*in blokletters*)

Provincie of Departement

Land (*in blokletters*)

achterzijde

Datum :

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Op de stippellijnen en zo duidelijk mogelijk schrijven

(Afmetingen van de briefkaart : 10 × 15 cm)

VOORBEHOUDEN

Volksrepubliek Albanië

De Heer Malo, Eerste Secretaris bij het Albanese Gezantschap te Parijs:

Artikel 11: „De Volksrepubliek Albanië zal een verzoek van een gevangenhoudende Mogendheid aan een humanitaire organisatie of een onzijdige Staat om in de plaats te treden van een beschermende Mogendheid slechts als geldend erkennen ingeval de Mogendheid van welke de beschermde personen onderdanen zijn, haar toestemming heeft verleend”.

Artikel 45: „De Volksrepubliek Albanië is van oordeel, dat, ingeval beschermde personen door de gevangenhoudende Mogendheid aan een andere Mogendheid worden overgedragen, de verantwoordelijkheid voor de toepassing van het Verdrag ten opzichte van deze beschermde personen zal blijven berusten bij de Mogendheid die hen gevangen heeft genomen”.

Argentinië

De Heer Speroni, Eerste Secretaris bij het Argentijns Gezantschap te Bern, maakt het volgend voorbehoud ten aanzien van de vier Verdragen van Genève:

„De Regering van Argentinië heeft met belangstelling de werkzaamheden van de Conferentie gevolgd en de Argentijnse Delegatie heeft daaraan met genoegen deelgenomen. De taak was moeilijk, maar, gelijk onze Voorzitter terecht tijdens de slotzitting heeft opgemerkt, wij zijn geslaagd.

Argentinië, Mijne Heren, heeft ten opzichte van vele andere Staten altijd een vooraanstaande plaats ingenomen met betrekking tot de vraagstukken welke het onderwerp van onze beraadslagingen hebben uitgemaakt. Ik zal derhalve uit naam van mijn Regering de vier Verdragen ad referendum ondertekenen, onder voorbehoud, dat het gemeenschappelijk artikel 3, met uitsluiting van alle andere, het enige artikel zal zijn dat van toepassing is in geval van gewapende conflicten welke geen internationaal karakter dragen. Evenzo zal ik het Verdrag betreffende de bescherming van burgers ondertekenen onder voorbehoud van artikel 68”.

Socialistische Sowjet-Republiek Wit-Rusland

De heer Kouteinikov, Hoofd van de Delegatie van de Socialistische Sowjet-Republiek Wit-Rusland:

Bij de ondertekening van het Verdrag betreffende de bescherming van burgers in oorlogstijd, meent de Regering van de Socialistische Sowjet-Republiek Wit-Rusland de volgende verklaring te moeten afleggen:

„Hoewel dit Verdrag niet van toepassing is op de burgerbevolking in niet door de vijand bezet gebied en dientengevolge niet geheel

beantwoordt aan de humanitaire eisen, verklaart de Delegatie van de Socialistische Sowjet-Republiek Wit-Rusland — onder eikening van het feit, dat genoemd Verdrag op bevredigende wijze voorziet in de bescherming van de burgerbevolking in bezet gebied en in sommige andere gevallen — dat zij door de Regering van de Socialistische Sowjet-Republiek Wit-Rusland is gemachtigd dit Verdrag te ondertekenen onder de volgende voorbehouden:

Artikel 11: De Socialistische Sowjet-Republiek Wit-Rusland zal de verzoeken van de gevangenhoudende Mogendheid aan een onzijdige Staat of een humanitaire organisatie om zich te belasten met de functies welke door beschermende Mogendheden worden uitgeoefend, niet als geldend erkennen, tenzij toestemming is verleend door de Regering van het land waarvan de beschermde personen onderdanen zijn”.

Artikel 45: „De Socialistische Sowjet-Republiek Wit-Rusland zal als niet-geldend beschouwen, dat een gevangenhoudende Mogendheid die beschermde personen aan een andere Mogendheid heeft overgedragen, ontheven wordt van de verantwoordelijkheid voor de toepassing van het Verdrag ten opzichte van de overgedragen personen gedurende de tijd, dat zij zijn toevertrouwd aan de Mogendheid die zich bereid heeft verklaard hen op te nemen”.

Brazilië

De heer Pinto de Silva, Consul-Generaal van Brazilië te Genève, maakt de volgende voorbehouden:

„Bij de ondertekening van het Verdrag betreffende de bescherming van burgers in oorlogstijd, wenst Brazilië twee uitdrukkelijke voorbehouden te maken — ten aanzien van artikel 44, omdat op grond daarvan de bewegingsvrijheid van de gevangenhoudende Mogendheid zou kunnen worden belemmerd, en ten aanzien van artikel 46, omdat de bepalingen van het tweede lid daarvan buiten het kader van het Verdrag vallen, hetwelk in wezen bepaaldelijk tot strekking heeft personen te beschermen en niet hun eigendommen”.

Bulgaarse Volksrepubliek

De heer Kosta B. Svetlov, Gezant van Bulgarije in Zwitserland, legt de volgende verklaring af:

„In mijn hoedanigheid van gevolmachtigde van de Regering van de Bulgaarse Volksrepubliek, heb ik de aangename taak hier uitdrukking te geven aan haar voldoening, te hebben kunnen deelnemen aan het opstellen van een humanitair tractaat van de grootste internationale betekenis — verdragen voor de bescherming van alle slachtoffers van de oorlog.

Niettemin geef ik uiting aan de wens, dat zij niet toegepast behoeven te worden; dat wil zeggen, dat wij allen alles in het werk zullen stellen om een nieuwe oorlog te voorkomen, zodat er geen

slachtoffers zullen zijn aan wie hulp geboden dient te worden overeenkomstig de bepalingen van één der verdragen.

Bovenal moet ik uitdrukking geven aan de diepe teleurstelling van mijn Regering, dat de meerderheid van de Diplomatieke Conferentie niet het voorstel van de Sowjet-Delegatie heeft aangenomen met betrekking tot de onvoorwaardelijke uitbanning van atoomwapenen en andere wapens tot massale uitroeiing van de bevolking".

Bij de ondertekening van dit Verdrag, maakt de Regering van de Bulgaarse Volksrepubliek het volgend voorbehoud, hetwelk een integrerend onderdeel van het Verdrag vormt:

Artikel 11: „De Bulgaarse Volksrepubliek zal als niet-geldend erkennen, dat een Mogendheid die in oorlogstijd burgers gevangen houdt, zich wendt tot een onzijdige Mogendheid of een humanitaire organisatie om aan haar de bescherming van bedoelde personen toe te vertrouwen zonder de toestemming van de Regering van het land waarvan zij onderdanen zijn”.

Artikel 45: De Bulgaarse Volksrepubliek zal de Mogendheid die in oorlogstijd burgers gevangen houdt en deze personen aan een andere Mogendheid die zich bereid heeft verklaard hen op te nemen, heeft overgedragen, niet ontheven achten van de verantwoordelijkheid voor de toepassing van de bepalingen van het Verdrag ten opzichte van bedoelde personen gedurende de tijd, dat zij door de andere Mogendheid gevangen worden gehouden”.

Canada

De Heer Wershof, Ambassadeeraad bij het Hoge Commissariaat van Canada te Londen, maakt het volgend voorbehoud:

„Canada behoudt zich het recht voor, de doodstraf op te leggen overeenkomstig de bepalingen van artikel 68, tweede lid, ongeacht of op de daarin vermelde vergrijpen al dan niet de doodstraf is gesteld krachtens de wetten van het bezette gebied bij het begin van de bezetting”.

Verenigde Staten van Amerika

De heer Vincent, Gezant van de Verenigde Staten van Amerika in Zwitserland, legt de volgende verklaring af:

„De Regering van de Verenigde Staten van Amerika kan zich ten volle verenigen met de doelstellingen van het Verdrag betreffende de bescherming van burgers in oorlogstijd.

Mijn Regering heeft mij opgedragen dit Verdrag te ondertekenen onder het volgend voorbehoud ten aanzien van artikel 68:

De Verenigde Staten van Amerika behouden zich het recht voor, de doodstraf op te leggen overeenkomstig de bepalingen van artikel 68, tweede lid, ongeacht of op de daarin vermelde vergrijpen al dan niet de doodstraf is gesteld krachtens de wetten van het bezette gebied bij het begin van de bezetting”.

Hongaarse Volksrepubliek

Mevrouw Kara maakt de volgende voorbehouden:

„Gedurende de zitting van de Diplomatieke Conferentie op 11 Augustus 1949, heeft de Delegatie van de Hongaarse Volksrepubliek zich het recht voorbehouden bij de ondertekening van de Verdragen, na bestudering daarvan, uitdrukkelijke voorbehouden te maken. In haar redevoering tijdens voornoemde zitting heeft de Hongaarse Delegatie opgemerkt, dat zij niet kon instemmen met alle bepalingen van deze Verdragen. Na een diepgaande studie van de tekst der Verdragen, heeft de Regering van de Hongaarse Volksrepubliek besloten de Verdragen, ondanks hun klaarblijkelijke gebreken, te ondertekenen, aangezien zij van oordeel is, dat de Verdragen, in vergelijking met de bestaande toestand, een vooruitgang betekenen met betrekking tot de verwezenlijking der humanitaire beginselen en de bescherming van de slachtoffers van de oorlog.

De Regering van de Hongaarse Volksrepubliek ziet zich genoodzaakt vast te stellen, dat de feitelijke resultaten van de op 12 Augustus geëindigde Diplomatieke Conferentie niet beantwoorden aan de verwachtingen, nu de meerderheid van de leden der Conferentie niet de voorstellen van de Sowjet-Delegatie heeft aangenomen met betrekking tot het atoomwapen en andere middelen tot massale uitroeiing van de bevolking.

De Delegatie van de Hongaarse Volksrepubliek heeft met leedwezen kennis genomen van het standpunt van de meerderheid der Conferentie, dat strijdig is met de verlangens van de volkeren die in de strijd voor vrede en vrijheid zijn gewikkeld. De Delegatie van de Hongaarse Volksrepubliek is overtuigd, dat aanvaarding van de Sowjet-voorstellen het doeltreffendste middel zou hebben betekend voor de bescherming van de slachtoffers van de oorlog.

De Delegatie van de Hongaarse Volksrepubliek wenst in het bijzonder te wijzen op de essentiële gebreken van het Verdrag betreffende de bescherming van burgers in oorlogstijd, gebreken waarop zij tijdens de zittingen de aandacht van de aan de Conferentie deelnemende Staten heeft gevestigd. Dit betreft in het bijzonder artikel 4 van het Verdrag, op grond waarvan de bepalingen van het Verdrag betreffende de bescherming van burgers niet van toepassing zijn op bepaalde personen, omdat de Staat wiens onderdanen zij zijn, niet is toegetreden tot het Verdrag. De Regering van de Hongaarse Volksrepubliek is van oordeel, dat deze bepalingen in strijd zijn met de humanitaire beginselen welke het Verdrag beoogt te waarborgen.

De Regering van de Hongaarse Volksrepubliek heeft eveneens ernstige bezwaren tegen artikel 5 van genoemd Verdrag, krachtens hetwelk gegronde verdenking van voor de veiligheid van de Staat schadelijke handelingen reeds voldoende is om beschermde personen te beroven van de bescherming krachtens het Verdrag. De Regering

van de Hongaarse Volksrepubliek is van oordeel, dat deze bepaling reeds bij voorbaat de verwezenlijking van de grondbeginselen van het Verdrag illusoir maakt.

De uitdrukkelijke voorbehouden van de Regering van de Hongaarse Volksrepubliek bij de ondertekening van het Verdrag zijn de volgende:

1) Naar de mening van de Regering van de Hongaarse Volksrepubliek kunnen de bepalingen van de artikelen 10 van de „Gewonden en Zieken”, „Maritieme” en „Krijgsgevangenen” Verdragen en van artikel 11 van het „Burger” Verdrag, betrekking hebbend op de vervanging van de beschermende Mogendheid, alleen worden toegepast indien de Regering van de Staat van welke de beschermde personen onderdanen zijn, niet meer bestaat.

2) De Regering van de Hongaarse Volksrepubliek kan niet instemmen met de bepalingen van de artikelen 11 van de „Gewonden en Zieken”, „Maritieme” en „Krijgsgevangenen” Verdragen en van artikel 12 van het „Burger” Verdrag, op grond waarvan de uitlegging van de Verdragen tot de bevoegdheden van de beschermende Mogendheid behoort”.

Israël

De heer Kahany, vertegenwoordiger van Israël bij het Europese Bureau van de Verenigde Naties en bij het Internationale Comité van het Rode Kruis, legt de volgende verklaring af:

„Overeenkomstig de van mijn Regering ontvangen instructies, zal ik het Verdrag van Genève betreffende de behandeling van Krijgsgevangenen zonder enig voorbehoud ondertekenen. Maar wat betreft ieder van de drie andere Verdragen, zal onze ondertekening vergezeld gaan van voorbehouden van de volgende strekking:

„Onder voorbehoud, dat Israël, met eerbiediging van de onschendbaarheid van de emblemen en kentekenen, bedoeld in artikel 38 van het Verdrag van Genève voor de verbetering van het lot der gewonden en zieken, zich bevindende bij de strijdkrachten te velde, van 12 Augustus 1949, gebruik zal maken van het Rode Davidschild als embleem en kenteken, bedoeld in dit Verdrag.”

Nieuw-Zeeland

De heer George Robert Laking, Raad bij de Ambassade van Nieuw-Zeeland te Washington, legt de volgende verklaring af:

„De Regering van Nieuw-Zeeland wenst, dat ik bij de ondertekening van de vier door de Diplomatieke Conferentie te Genève in 1949 opgestelde Verdragen verklaar, dat, aangezien de Regering onvoldoende gelegenheid heeft gehad de door andere Staten gemaakte voorbehouden te bestuderen, zij voor het ogenblik haar standpunt voorbehoudt met betrekking tot bedoelde voorbehouden”.

„De Regering van Nieuw-Zeeland wenst, dat ik bij de ondertekening van het Verdrag betreffende de bescherming van burgers in oorlogstijd de volgende voorbehouden maak:

1) Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor, de doodstraf op te leggen overeenkomstig de bepalingen van artikel 68, tweede lid, ongeacht of op de daarin vermelde vergrijpen al dan niet de doodstraf is gesteld krachtens de wetten van het bezette gebied bij het begin van de bezetting.

2. Gelet op het feit, dat de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, na goedkeuring van de bij het Handvest en het vonnis van de Internationale Militaire Rechtbank vastgestelde beginselen, de Commissie voor Internationaal Recht heeft opgedragen deze beginselen op te nemen in een algemene codificatie van misdrijven tegen de vrede en veiligheid van de mensheid, behoudt Nieuw-Zeeland zich het recht voor, de nodige maatregelen te nemen, opdat zodanige misdrijven worden bestraft, ongeacht de bepalingen van artikel 10, eerste lid”.

Nederland

Mr. Bosch Ridder van Rosenthal, Nederlands Gezant in Zwitserland, legt de volgende verklaring af:

„Mijn Regering heeft mij opgedragen de vier Verdragen, opgesteld door de Diplomatieke Conferentie welke van 21 April tot 12 Augustus 1949 te Genève is gehouden, te ondertekenen. Mijn Regering wenst echter het volgend voorbehoud te maken ten aanzien van het Verdrag van Genève betreffende de bescherming van burgers in oorlogstijd:

Het Koninkrijk der Nederlanden behoudt zich het recht voor, de doodstraf op te leggen overeenkomstig de bepalingen van artikel 68, tweede lid, ongeacht of op de daarin vermelde vergrijpen al dan niet de doodstraf is gesteld krachtens de wetten van het bezette gebied bij het begin van de bezetting”.

Polen

De heer Przybos, Gezant van Polen in Zwitserland, maakt de volgende voorbehouden:

Bij de ondertekening van het Verdrag van Genève betreffende de bescherming van burgers in oorlogstijd, verklaar ik, dat de Regering van de Poolse Republiek tot genoemd Verdrag toetreedt, onder voorbehoud van de artikelen 11 en 45.

„Wat betreft artikel 11, zal de Regering van de Poolse Republiek een verzoek van de gevangenhoudende Mogendheid aan een onzijdige Staat of een internationale organisatie of een humanitaire organisatie om zich te belasten met de functies welke krachtens dit Verdrag door de beschermende Mogendheden worden uitgeoefend ten opzichte van beschermde personen, niet als geldend beschouwen, tenzij de Regering van welke zij onderdanen zijn, haar toestemming heeft verleend.

Wat betreft artikel 45, zal de Regering van de Poolse Republiek als niet-geldend beschouwen, dat een Mogendheid die beschermde personen overdraagt, ontheven wordt van haar verantwoordelijkheid voor de toepassing van het Verdrag, zelfs gedurende de tijd, dat deze beschermde personen zijn toevertrouwd aan de Mogendheid die zich bereid heeft verklaard op te nemen”.

Portugal

De heer Gonçalo Caldeira Coelho, Zaakgelastigde van Portugal in Zwitserland, maakt de volgende voorbehouden:

a) *De artikelen 3 der vier Verdragen:*

„Aangezien geen duidelijke omschrijving is gegeven voor hetgeen onder een conflict dat geen internationaal karakter draagt, moet worden verstaan en aangezien, ingeval met deze omschrijving uitsluitend burgeroorlog wordt beoogd, niet duidelijk is bepaald op welk ogenblik een gewapende binnenlandse opstand als een burgeroorlog moet worden beschouwd, behoudt Portugal zich het recht voor, in alle onder zijn souvereiniteit vallende gebieden, waar ook ter wereld, de bepalingen van artikel 3 niet toe te passen voor zover deze in strijd mochten zijn met de bepalingen van de Portugese wet”.

b) *De artikelen 10 van de Verdragen I, II en III en artikel 11 van Verdrag IV:*

„De Portugese Regering aanvaardt de genoemde artikelen slechts onder voorbehoud, dat verzoeken van de gevangenhoudende Mogendheid aan een onzijdige Staat of een humanitaire organisatie om zich te belasten met de normaal door beschermende Mogendheden uitgeoefende functies, moeten worden gedaan met de instemming van of in overeenstemming met de Regering van het land waarvan de te beschermen personen onderdanen zijn (landen van herkomst)”.

Roemeense Volksrepubliek

De heer Ioan Dragomir, Zaakgelastigde van Roemenië in Zwitserland, legt de volgende verklaring af:

„Ik ben gemachtigd bij de ondertekening van het Verdrag betreffende de bescherming van burgers in oorlogstijd het volgende te verklaren:

De Regering van de Roemeense Volksrepubliek is van oordeel, dat dit Verdrag, op grond van het feit, dat het niet van toepassing is op de burgerbevolking in niet door de vijand bezet gebied, niet geheel aan de humanitaire eisen beantwoordt.

Desondanks ben ik, in aanmerking genomen, dat het Verdrag beoogt de belangen van de burgerbevolking in bezet gebied te beschermen, door de Regering van de Roemeense Volksrepubliek ge-

machtigd genoemd Verdrag te ondertekenen onder de volgende voorbehouden:

Artikel 11: De Roemeense Volksrepubliek zal de verzoeken van de gevangenhoudende Mogendheid aan een onzijdige Staat of een humanitaire organisatie om zich te belasten met de functies welke door beschermende Mogendheden worden uitgeoefend, niet als geldend erkennen, tenzij toestemming is verleend door de Regering van het land waarvan de beschermde personen onderdanen zijn.

Artikel 45: De Roemeense Volksrepubliek zal als niet-geldend beschouwen, dat de gevangenhoudende Mogendheid die beschermde personen aan een andere Mogendheid heeft overgedragen, ontheven wordt van de verantwoordelijkheid voor de toepassing van het Verdrag ten opzichte van de overgedragen personen gedurende de tijd, dat zij onder de bescherming staan van de Mogendheid die zich bereid heeft verklaard hen op te nemen."

Verenigd Koninkrijk van Groot-Britannië en Noord-Ierland

De Rt. Hon. Sir Robert L. Craigie, van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, legt de volgende verklaring af:

„Zijner Majesteits Regering heeft mij opgedragen bij de ondertekening van het Verdrag betreffende de bescherming van burgers in oorlogstijd het volgend voorbehoud te maken:

Het Verenigd Koninkrijk van Groot-Britannië en Noord-Ierland behoudt zich het recht voor, de doodstraf op te leggen overeenkomstig de bepalingen van artikel 68, tweede lid, ongeacht of op de daarin vermelde vergrijpen al dan niet de doodstraf is gesteld krachtens de wetten van het bezette gebied bij het begin van de bezetting."

Tsjechoslowakije

De heer Tauber, Gezant van Tsjechoslowakije in Zwitserland, maakt de volgende voorbehouden:

„Bij de ondertekening van het Verdrag van Genève betreffende de bescherming van burgers in oorlogstijd, verklaar ik, dat de Regering van de Tsjechoslowaakse Republiek tot genoemd Verdrag toetreedt, onder voorbehoud van de artikelen 11 en 45.

Wat betreft artikel 11, zal de Regering van de Tsjechoslowaakse Republiek een verzoek van de gevangenhoudende Mogendheid aan een onzijdige Staat of een internationale organisatie of een humanitaire organisatie om zich te belasten met de functies welke krachtens dit Verdrag door de beschermende Mogendheden worden uitgeoefend ten opzichte van beschermde personen, niet als geldend beschouwen, tenzij de Regering van welke zij onderdanen zijn, haar toestemming heeft verleend.

Wat betreft artikel 45, zal de Regering van de Tsjechoslowaakse Republiek als niet-geldend beschouwen, dat een Mogendheid die

beschermde personen overdraagt, ontheven wordt van haar verantwoordelijkheid voor de toepassing van het Verdrag, zelfs gedurende de tijd, dat deze beschermde personen zijn toevertrouwd aan de Mogendheid die zich bereid heeft verklaard hen op te nemen."

Socialistische Sowjet-Republiek Oekraïne

De heer Bogomoletz, Hoofd van de Delegatie van de Socialistische Sowjet-Republiek Oekraïne:

„Bij de ondertekening van het Verdrag betreffende de bescherming van burgers in oorlogstijd, meent de Socialistische Sowjet-Republiek Oekraïne de volgende verklaring te moeten afleggen:

Hoewel dit Verdrag niet van toepassing is op de burgerbevolking in niet door de vijand bezet gebied en dientengevolge niet geheel beantwoordt aan de humanitaire eisen, verklaart de Delegatie van de Socialistische Sowjet-Republiek Oekraïne — onder erkenning van het feit, dat genoemd Verdrag op bevredigende wijze voorziet in de bescherming van de burgerbevolking in bezet gebied en in sommige andere gevallen — dat zij door de Regering van de Socialistische Sowjet-Republiek Oekraïne is gemachtigd dit Verdrag te ondertekenen onder de volgende voorbehouden:

Artikel 11: De Socialistische Sowjet-Republiek Oekraïne zal de verzoeken van de gevangenhoudende Mogendheid aan een onzijdige Staat of een humanitaire organisatie om zich te belasten met de functies welke door beschermende Mogendheden worden uitgeoefend, niet als geldend erkennen, tenzij toestemming is verleend door de Regering van het land waarvan de beschermde personen onderdanen zijn.

Artikel 45: De Socialistische Sowjet-Republiek Oekraïne zal als niet-geldend beschouwen, dat de gevangenhoudende Mogendheid die beschermde personen aan een andere Mogendheid heeft overgedragen, ontheven wordt van de verantwoordelijkheid voor de toepassing van het Verdrag ten opzichte van de overgedragen personen gedurende de tijd, dat zij zijn toevertrouwd aan de Mogendheid die zich bereid heeft verklaard hen op te nemen."

Unie van Socialistische Sowjet-Republieken

Generaal Slavin, Hoofd van de Delegatie van de Unie van Socialistische Sowjet-Republieken:

„Bij de ondertekening van het Verdrag betreffende de bescherming van burgers in oorlogstijd, meent de Regering van de Unie van Socialistische Sowjet-Republieken de volgende verklaring te moeten afleggen:

Hoewel dit Verdrag niet van toepassing is op de burgerbevolking in niet door de vijand bezet gebied en dientengevolge niet geheel

beantwoordt aan de humanitaire eisen, verklaart de Delegatie van de Unie van Socialistische Sowjet-Republieken — onder erkenning van het feit, dat genoemd Verdrag op bevredigende wijze voorziet in de bescherming van de burgerbevolking in bezet gebied en in sommige andere gevallen — dat zij door de Regering van de Unie van Socialistische Sowjet-Republieken is gemachtigd dit Verdrag te ondertekenen onder de volgende voorbehouden:

Artikel 11: De Unie van Socialistische Sowjet-Republieken zal de verzoeken van de gevangenhoudende Mogendheid aan een onzijdige Staat of een humanitaire organisatie om zich te belasten met de functies welke door beschermende Mogendheden worden uitgeoefend, niet als geldend erkennen, tenzij toestemming is verleend door de Regering van het land waarvan de beschermde personen onderdanen zijn.

Artikel 45. De Unie van Socialistische Sowjet-Republieken zal als niet-geldend beschouwen, dat de gevangenhoudende Mogendheid die beschermde personen aan een andere Mogendheid heeft overgedragen, ontheven wordt van de verantwoordelijkheid voor de toepassing van het Verdrag ten opzichte van de overgedragen personen gedurende de tijd, dat zij zijn toevertrouwd aan de Mogendheid die zich bereid heeft verklaard hen op te nemen."

Federale Volksrepubliek Zuidslavië

De heer Milan Ristic, Gezant van Zuidslavië in Zwitserland, legt de volgende verklaring af:

„Bij de ondertekening van het Verdrag van Genève betreffende de bescherming van burgers in oorlogstijd, verklaar ik, dat de Federale Volksrepubliek Zuidslavië tot genoemd Verdrag toetreedt, onder voorbehoud van de artikelen 11 en 45.

Wat betreft artikel 11, zal de Regering van de Federale Volksrepubliek Zuidslavië een verzoek van de gevangenhoudende Mogendheid aan een onzijdige Staat of een internationale organisatie of een humanitaire organisatie om zich te belasten met de functies welke krachtens dit Verdrag door de beschermende Mogendheden worden uitgeoefend ten opzichte van beschermde personen, niet als geldend beschouwen, tenzij de Regering van welke zij onderdanen zijn, haar toestemming heeft verleend.

Wat betreft artikel 45, zal de Regering van de Federale Volksrepubliek Zuidslavië als niet-geldend beschouwen, dat een Mogendheid die beschermde personen overdraagt aan een andere Mogendheid, ontheven wordt van haar verantwoordelijkheid voor de toepassing van het Verdrag gedurende de gehele tijd, dat deze beschermde personen zich in de macht bevinden van de Mogendheid die zich bereid heeft verklaard hen op te nemen."

E. BEKRACHTIGING

Overeenkomstig artikel 60, lid 2, van de Grondwet zal de bekrachtiging door Nederland eerst kunnen geschieden, nadat het Verdrag door de Staten-Generaal zal zijn goedgekeurd.

De volgende Staten hebben tot dusverre, overeenkomstig artikel 152 van het Verdrag, hun akten van bekrachtiging bij de Zwitserse Bondsraad te Bern nedergelegd:

Zwitserland	31 Maart 1950
Zuidslavië	21 April 1950
Monaco	5 Juli 1950
Liechtenstein	21 September 1950
Chili	12 October 1950
India	9 November 1950
Tsjechoslowakije	19 December 1950
Heilige Stoel	22 Februari 1951
Libanon	10 April 1951

G. INWERKINGTREDING

Het Verdrag is, overeenkomstig artikel 153 in werking getreden op 21 October 1950. Voor alle Staten die na 21 April 1950 het Verdrag hebben bekrachtigd, en voor alle Staten, waaronder Nederland, wier bekrachtiging nog niet is geschied, treedt het Verdrag in werking zes maanden na de betreffende bekrachtiging.

J. GEGEVENS

Het Verdrag vervangt, krachtens artikel 154, in de betrekkingen tussen Staten die partij zijn bij het Haagse Verdrag nopens de wetten en gebruiken van den oorlog te land van 28 Juli 1899 (*Staatsblad* 1900, No. 163) of van 18 October 1907 (*Staatsblad* 1910, No. 73), en die partij zijn bij het onderhavige Verdrag, de Afdelingen II en III van het Reglement, behorend bij genoemde Haagse Verdragen.

Het Verdrag is één van de vier Rode Kruis Verdragen, op 12 Augustus 1949 te Genève voor ondertekening opengesteld. De vertaling van het Verdrag voor de verbetering van het lot der gewonden en zieken, zich bevindende bij de strijdkrachten te velde, is afgedrukt in *Tractatenblad* 1951, No. 72; van het Verdrag voor de verbetering van het lot der gewonden, zieken en-schipbreukelingen van de strijdkrachten ter zee in *Tractatenblad* 1951, No. 73; van het Verdrag betreffende de behandeling van krijgsgevangenen in *Tractatenblad* 1951, No. 74.

De Slotakte van de Diplomatieke Conferentie van Genève 1949 met bijbehorende Resoluties is afgedrukt in *Tractatenblad* 1951 No. 72.

Uitgegeven de veertiende Juni 1951.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
STIKKER.